

Билимни буюк бил, уқувни улуғ, Шу икков улуғлар кишини тўлиқ.

Юсуф Хос ҲОЖИБ

Ma'rifat

ENLIGHTENMENT * XALQ ZIYOLILARI GAZETASI * معرفت

1931-yildan chiqa boshlagan 2010-yil 10-fevral, chorshanba № 11 (8244) ISSN 2010-6416

ЙИЛ УҚИТУВЧИСИ КИМ(ЛАР) БУЛАДИ?

умумтаълим мактаблари фан муаллимлари танлови юқори босқичга чиқмоқда

Yilning eng yaxshi fan o'qituvchisi - 2010

Хар йили анъанавий равишда ўтказиб келинаётган “Йилнинг энг яхши фан ўқитувчиси” кўрик-танловининг айна пайтда вилоят ва шаҳар босқичлари бўлиб ўтмоқда. Хусусан, пойтахтимизнинг Чилонзор туманидаги 217-мактабда чизмачилик фанидан Тошкент шаҳар босқичи бошланди. Унда пойтахт туманларида ушбу фан бўйича голибликни қўлга киритган ўқитувчиларнинг билим ва маҳоратлари синовдан ўтказилмоқда. Ҳозирга қадар танловнинг учта, яъни иштирокчи ўқитувчилар мутахассислиги бўйича танловга тайёрлаб келган ишларини намойиш этиб, амалий машғулот ва намунавий очик дарс шартлари бўйича ўз маҳоратларини кўрсатишмоқда.

(Давоми 6-бетда)

ГАЗЕТАНИ ВАРАҚЛАГАНДА:

“ОЧИҚ ДАРСЛАР ФЕСТИВАЛИ”

УНДА ИЛГОР ТАЖРИБАЛАР ОММАЛАШАДИ

2—3-бетлар

BOBUR — DILBAR SHAXS

7-бет

МАКТУБИМНИ ОЛДИНГИЗМИ?

11-бет

ДУНЁНИ УЧ ЯРИМ МАРТА ЯЁВ КЕЗГАНДА

«Шамол қизи» саёҳатномасидан

12-бет

ИЗЛАНИШ — ИСТИҚБОЛГА КЎМАК

Янгиликларга интилиш ва ҳаракатчанлик ҳар қандай соҳа мутахассисининг истиқболига кўмак бўлади. Бунинг учун нафақат қизиқиш, балки кучли чидам ва сабот ҳам керак.

Наманган шаҳридаги 8-мактабнинг математика фани ўқитувчиси Акмал Мамадалиев ҳам улкан чўққиларни кўзлаб, дадиллик билан одимлаётган ёш мутахассислардан. У ўз касбини ардоқлаб, тинмай изланади, замонавий педагогик технологиялардан, ўқувчилар эътиборини жалб қилувчи интерфаол усуллардан, дарс ўтишнинг ноанъанавий услубларидан кенг фойдаланишга ҳаракат қилади. Жонкуяр устознинг шогирдлари шаҳар, вилоят фан олимпиадаларида фахрли ўринларни эгаллаб қайтишаётгани унинг тинимсиз изланишлари самарасидир.

Ўқитувчи «Февраль — математика ва информатика фанлари ойлиги» муносабати билан ўтказилаётган ҳар бир тадбирда фаол иштирок этиш билан бирга ўқувчиларининг ҳам намунали иштирок этишини таъминламоқда.

Ҳозирда ўз касбига меҳр қўйган муаллим дарсдан ташқари “Ёш математиклар” тўғарагини ҳам бошқариб келмоқда.

Суратда: А.Мамадалиев дарс жараёнида.

Бурҳон РИЗОҚУЛОВ олган сурат.

KELTIRISH FORMULALARI

$$\sin(2 \cdot 360^\circ + 150^\circ) = \sin 150^\circ, \cos(2 \cdot 360^\circ + 150^\circ) = \cos 150^\circ$$

$$\sin(180^\circ - 30^\circ) = \sin 30^\circ, \cos(180^\circ - 30^\circ) = -\cos 30^\circ$$

$$\sin(\alpha + 2\pi k) = \sin \alpha, \cos(\alpha + 2\pi k) = \cos \alpha, k \in Z.$$

$$\sin(\pi - \alpha) = \sin \alpha, \cos(\pi - \alpha) = -\cos \alpha$$

$$\operatorname{tg}(\alpha + \pi k) = \operatorname{tg} \alpha, k \in Z$$

$$\sin\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) = \cos \alpha, \cos\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) = \sin \alpha$$

9-fevral – Alisher Navoiy tavallud topgan kun

ЮКСАК ЭЪТИРОФ ВА ЭЪТИРОМ РАМЗИ

Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида халқимиз, айниқса, ёшлар маънавиятини юксалтириш, уларни ҳар томонлама етук ва баркамол инсонлар этиб вояга етказиш, бой маънавий меросимизга, миллий анъана ва қадриятларимизга эҳтиром руҳида тарбиялаш масаласи давлатимиз сиёсатининг муҳим йўналишларидан бирини ташкил этади. Юртимизда буюк шоир ва мутафаккир бобомиз Алишер Навоий таваллудининг 569 йиллиги кенг нишонланаётган шу кунларда бу яна бир карра ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда.

Анъанага кўра 9 февраль куни пойтахтимиздаги шоир номи билан аталувчи Ўзбекистон Миллий боғи эрта тонгданоқ ёзувчи ва шоирлар, олимлар, маданият ва санъат намояндалари, ўқитувчилар, маънавий тарғиботчилари, талаба-ёшлар, вазирлик ва идоралар, жамоат ташкилотлари, юртимиздаги халқаро ташкилотлар ва дипломатик корпус вакиллари билан гавжум бўлди.

Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоири Абдулла Орипов, навоийшунос олим, академик Азиз Қаюмов, Ўзбекистон халқ артисти Афзал Рафиқов Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида эркин, адолатли ва фаровон ҳаёт барпо этиш жараёнида Ватанимиз мустақиллигининг маънавий асосларини мустаҳкамлаш, ёшларни теран тафаккур, юксак маънавият соҳиблари этиб тарбиялаш юзасидан амалга оширилаётган кенг кўламли ишлар ўзининг юксак самараларини бераётганини таъкидлади.

Бу жиҳатлар улуг алломаларимиз, жумладан, Алишер Навоийнинг бой бадийий-илмий меросини асраб-авайлаш, атрофлича ўрганиш

ва ундан навқирон авлодни она Ватанга муҳаббат, миллий истиқлол ғояларига садоқат, тарихимизга ҳурмат руҳида тарбиялашда кенг фойдаланиш борасида амалга оширилаётган эзгу ишларда яққол намоён бўлмоқда. Шоир асарларида тараннум этилган инсонпарварлик, бағрикенглик, саховат, меҳр-мурувват ғоялари юртимизда баркамол авлодни вояга етказишда, ижтимоий адолат, бунёдкорлик, яратувчанлик соҳаларида эришаётган улкан муваффақиятларда ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда.

Туркменистоннинг мамлакатимиздаги Фавқуллодда ва мухтор элчиси Султон Пирмуҳамедов Алишер Навоий ижоди асрлар оша инсониятни эзгулик, поклик, ҳамжиҳатлик, тинчлик, аҳиллик, камолот сари ундаб келаётганини таъкидлади.

Шу боис унинг асарлари бутун башариятнинг, жумладан, туркман халқининг ҳам маънавий мулкига

айланган. Улуг шоирнинг асарлари жаҳон халқлари томонидан катта қизиқиш билан ўрганилмоқда, кўплаб хорижий тилларга таржима қилинмоқда, нашр этилмоқда.

Шоир ҳайкали пойига гуллар қўйилди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х.Султонов, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Орипов, Тошкент шаҳар ҳокими А.Тўхтаев иштирок этди.

* * *

Шу куни пойтахтимиздаги Шоирлар хиёбонида мушоира бўлиб ўтди.

Алишер Навоийнинг ижодий меросига бағишланган маънавий-маърифий тадбирлар, навоийхонлик кечалари, мушоиралар, адабиёт ҳафталиклари, илмий анжуманлар Қорақалпоғистон Республикаси, барча вилоятлар, пойтахтимиздаги таълим масканларида, маънавият ва маърифат даргоҳларида, кутубхоналарда, маҳаллаларда давом этмоқда.

Назokat
УСМОНОВА,
ЎзА
мухбири

ВАЙРОНАЛАР ОСТИДА БИР ОЙ

Гаитидаги ҳалокатли zilзиладан сўнг вайроналар остида омон қолган 28 ёшли эркек топилди, деб хабар берди БЕЛТА. Эдван Мунси исми бу одам мамлакат пойтахти Порт-о-Пренсдаги вайрон бўлган уйлардан бирида дезрли бир ой давомида озик-овқатсиз жон сақлаган.

212 минг кишининг ҳаётини олиб кетган офатдан кейинги шунча вақт ўтса ҳам, унинг тирик қолгани кўпчиликка мўъжизадек туюлмоқда. Бунинг устига, Гаити ҳукумати томонидан анча олдин кутқарув операциялари тўхтатилганди.

Жабранувчининг ўзи эса уни ким кутқаргани тўғрисида бирор-бир маълумот бера олмади. — Вайроналар остида ётганимда кимдир менга вақти-вақти билан сув олиб келиб турди, — деди у воқеани изоҳлар экан.

Мунси маҳаллий шифохонага оғир аҳволда олиб келинган. Бироқ шифокорларнинг айтишича, унда ҳаётга хавф солиши мумкин бўлган ҳеч қандай оғир жароҳатлар аниқланмаган.

ИЛК СИНОВ ПАРВОЗИ

«Боинг» корпорациясининг янги такомиллаштирилган «Боинг-747-8» юк авиалайнери биринчи мартаба самога кўтарилди. ИТАР-ТАСС маълумотларига кўра, самолёт корхонанинг Эверетте (Вашингтон штати)даги синов аэродромидан парвоз қилган.

Айтиш жоизки, корпусининг узунлиги 76 метрга тенг улкан юк лайнери режалаштирилганидан ҳам бир йил кеч синовдан ўтди. Мутахассислар фикрича, моделнинг ҳавода хавфсиз учиси синови муваффақиятли кечган. Учиш майдончасида самолёт тезлиги оширилган пайтда соатига 166,5 км. га тенг кўрсаткич қайд этилган.

«Боинг 747-8»нинг юк ва йўловчиларни ташинишга мўлжалланган иккита модели яратилган,

— деди корпорация вакили Мо Яхьяви. — Бунда шовқинсиз парвоз қилиш, ёқилгининг тежалиши ва самолётларнинг экологик тоза бўлишига эътибор қаратилган.

Ҳозирда фойдаланилаётган самолётларга нисбатан 16 фоизга кўп юк сифмига эга янги лайнер бундан буён парвозга тайёр экани ҳам маълум қилинди.

ЯНА 170 МИНГТА АВТОМАШИНА ҚАЙТАРИЛАДИ

Япониянинг автоуловлар ишлаб чиқарувчи энг йирик «Тойота Мотор» корпорацияси 170та машина қайтарилишини маълум қилди, деб ёзади МИГньос манбаси. Бунга сабаб, тўхтатиш мосламаси (тормоз) тизимида юзага келатган муаммодир.

Компания вакиллари АҚШда импорт қилинган машиналар ҳам қайтарилиши мумкинлигини инкор этишмаяпти. Эслатиб ўтамиз, «Тойота» сўнгги пайтларда Европа ва Америка бозорларига сотувга чиқарилган жами 5 миллиондан

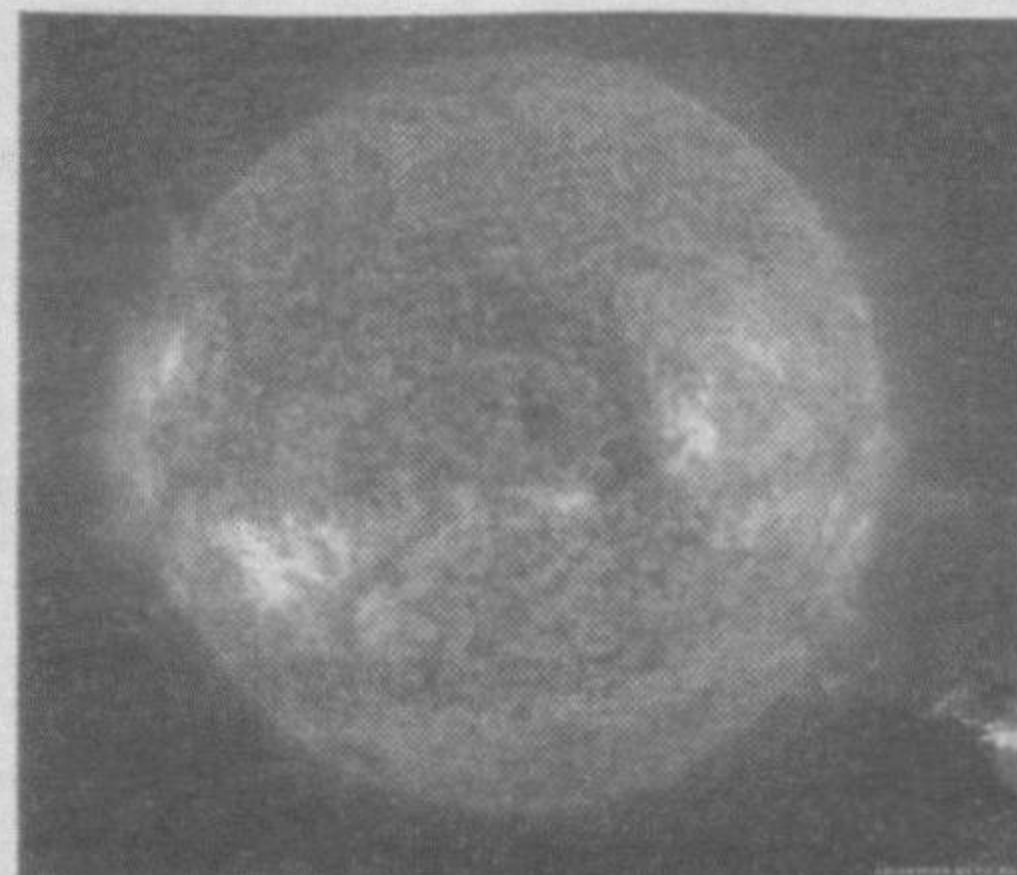
БУ ҚУЁШНИНГ «ҲАЗИЛИ» ЭДИМИ?

Лебедев номидаги Куёш физикаси институтидаги ходимларнинг маълум қилишича, сўнгги кунлари ғайриоддий ҳолат кузатишган. Аниқроғи, Куёшда бир сутка ичида 22 мартаба кучли ва ёрқин нурлар таралгани сезилган.

Олимлар улардан 18таси С синфига тегишли бўлса, қолган 4тасини ундан ҳам кучлироқ М гуруҳига киритиш мумкин дейишмоқда.

Эътиборлиси, вақти-вақти билан содир бўладиган бундай нурланишлар бутун 2009 йил давомида ҳам худди шунча марта қайд этилганди. Айтиш зарур, мазкур ҳолатнинг бир кунда юз бериши охириги беш йил мобайнида ҳали кузатилмаганди.

Куёшдаги бу каби ёрқин нурланиш ҳолатлари рентген нурларининг кувватига боғлиқ. Тадқиқотчилар «оловли шар»нинг фаоллиги Ерга деярли таъсир кўрсатмаслигини ҳам айтишмоқда. Бунинг сабаби, сайёрамиз Куёш фаоллиги марказидаги планеталараро магнит майдонидан анча узоқда жойлашганида.

ортиқ тўйинтириш ҳам мумкин. Бу ҳақда «Гранчгийер» манбасида эълон қилинди.

Компания ходимлари ушбу электр қувватидаги электродларни мувофиқлаштириш ва уларда қалайнинг парчаланиш жараёнининг олдини олиш эвазига муваффақиятга эришган. Янги турдаги аккумуляторлардан мобиль телефонларида фойдаланиш ҳақида ҳали ҳеч қандай маълумот йўқ. Боиси, ҳозирча улар баъзи бир транспорт воситаларида қўлланиш учун мўлжалланган. Сотувга «Имекс» технологиялари асосида яратилган батареялар жорий йилнинг охирида чиқарилади.

Н.РУСТАМБЕКОВА тайёрлади.

олишга мажбур бўлган.

Автоконцерн президенти Акио Тойода носозликлар имкон қадар қисқа муддатларда бартараф этилишини таъкидлади. Ҳозирда «Prius», «Sai», «Lexus HS250h» ва «Prius-PlugIn» моделлари қайтарилиши аниқ бўлди.

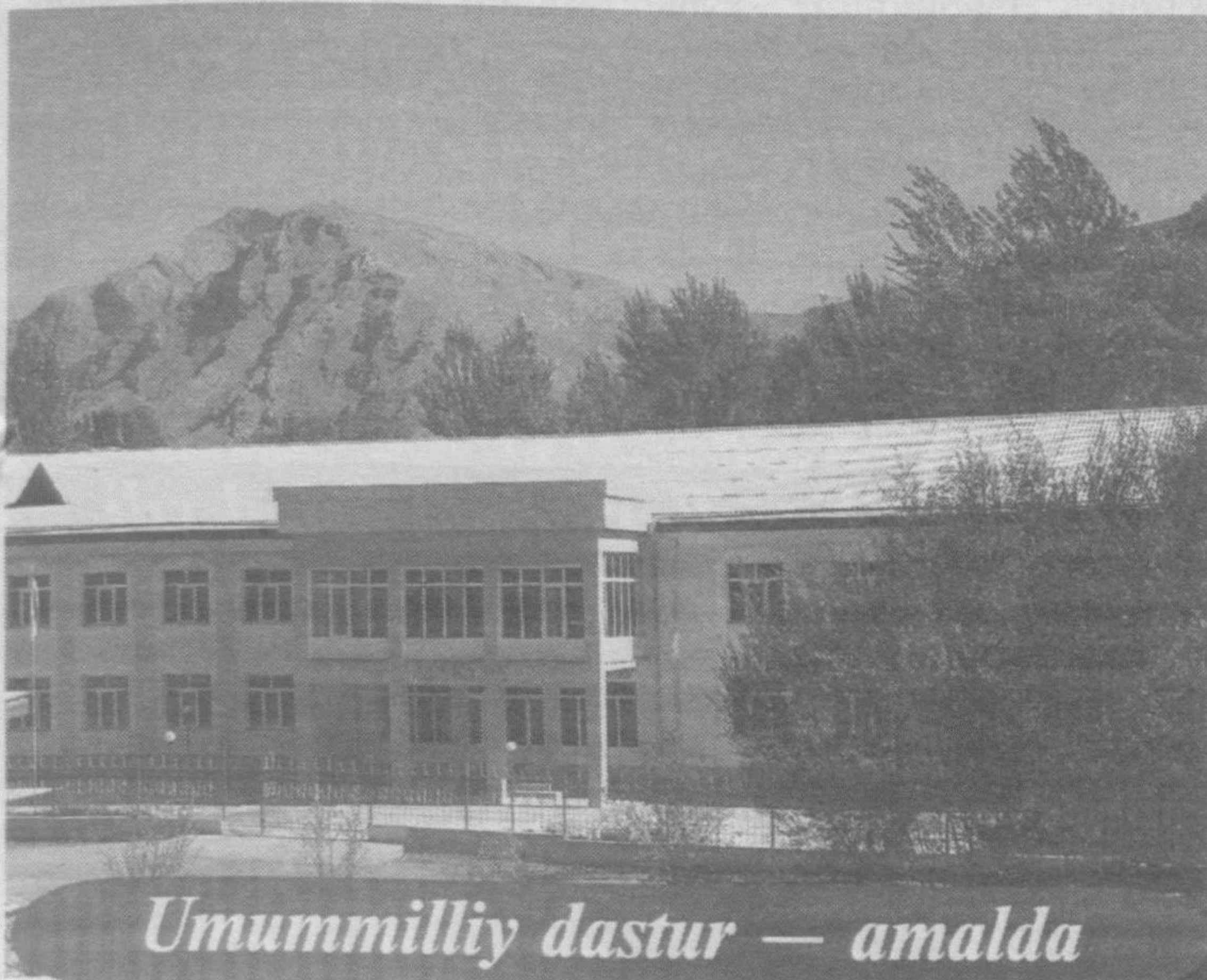
20 ЙИЛГА ЕТАДИГАН ҚУВВАТ МАНБАЛАРИ

«Имекс» компанияси томонидан 20 йилгача фойдаланиш имконини берадиган литий ионли аккумуляторлари яратилди. Қолаверса, уларни 10 минг мартаба қайта электр қуввати билан

ҚАШҚАДАРЁ МАКТАБЛАРИ

таниб бўлмас даражада ўзгарди

Umummilliy dastur — amalda

Инсоннинг келажиги бевосита унинг ёшлигида қандай таълим ва тарбия олганига боғлиқ. Мамлакат истиқболи эса унда яшаётган шахсларнинг яхлит келажиги билан белгиланади. Шундай экан, юрт истиқболи бугун ҳар бир боланинг пухта таълим-тарбия олишини тақозо этади. Бунинг учун эса мамлакатимизда ёшларга етарлича шарт-шароитлар яратиб берилмоқда. 2004–2009 йилларда Мактаб таълимини ривожлантириш давлат умуммиллий дастури доирасида республика миқёсида қанчалик улкан бунёдкорликлар амалга оширилганидан барчамиз хабардормиз. Бундай хайрли амаллар кўламини биргина Қашқадарё вилоятида бажарилган ишлар мисолида ҳам тасаввур қилиш қийин эмас.

— Бугунги кунда Қашқадарё вилоятининг шаҳару қишлоқлари бирдек чирой очмоқда. Таъкидлаш лозимки, миллий ва замонавий дизайн асосида бунёд этилаётган таълим муассасалари алоҳида аҳамият касб этмоқда, — дейди вилоят халқ таълими бошқармаси бошлиғи Тўра Саидов. — 2004 йили вилоятимиз ҳудудида 1106та мактаб мавжуд эди, айни кунда бу рақам 1115тани ташкил этади. Эътиборлиси, Мактаб таълимини ривожлантириш давлат умуммиллий дастурида вилоятда 932та мактабда турли даражадаги қурилиш-таъмирлаш ишлари амалга оширилиши белгиланганди. Уларнинг 89 фоизини қишлоқ жойлар ва бориш қийин бўлган ҳудудлардаги мактаблар ташкил этади.

2009 йили умуммиллий дастур яқунланди. Хўш, бу борада Қашқадарё вилоятида вазият қандай? Нечта янги мактаб барпо этилди, нечтаси таъмирланди?

— Вилоятимизда режага

киритилган 932та мактаб ўрнига 934та мактабда қурилиш ва таъмирлаш ишлари амалга оширилди, — дейди Қашқадарё вилояти халқ таълими бошқармаси бошлиғи ўринбосари Ўрол Ашуров.

— Булардан ташқари, ҳомийлар маблағи ҳисобидан 3та янги мактаб қурилиб, фойдаланишга топширилди. Болалар спортини ривожлантириш жамғармасининг вилоят бўлими ўқувчиларимизга 175 ўринли 180та спорт зали тортиқ этди.

Умуммиллий дастурда мактабларнинг ташқи кўринишигагина эмас, шу билан бирга, моддий-техник базасига ҳам катта эътибор қаратилиши назарда тутилгани аҳамиятлидир.

Республикаимизда ўқитувчилар меҳнатини рағбатлантириш, уларни ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш диққат марказидаги масалага айланган. Бугун вилоятда фаолият юритаётган 53 минг 215 нафар ўқитувчининг 4481 нафари мактабдан ташқари ишлар учун, 10110 нафари касбий маҳорати учун ва 5715 нафари ҳар иккала турдаги ойлик маошига қўшимча устама ҳақ олаётди. Кутубхоначиларнинг ҳам 21,5 фоизи, яъни вилоят бўйича 234 нафари устама иш ҳақи билан рағбатлантирилмоқда.

Яқинда вилоят ХТБ ҳузуридаги авария ҳолатидаги мактабларни хатловдан ўтказиш, янгидан қуриладиган ва капитал реконструкция қилинадиган мактаблар бўйича таклифлар тайёрлаш ишчи гуруҳининг яна бир катта таклифини вилоят ҳокимлиги маъқуллади. 2010 йили вилоятдаги 20та мактабда янгидан қурилиш ва капитал реконструкция ишлари амалга ошириладиган бўлди.

Абдували ОБИДДИНОВ,
“Ma'rifat” мухбири

Техника-технология инқилоби бугунги кунда барча соҳаларни забт этиб улгурди. Яъни, минг йилликлар тарихига эга тиббиёт соҳасидан тортиб, илдиэлари эраимиздан олдинги асрларга туташувчи таълим соҳасининг ривожланишини бугун замонавий технологияларсиз тасаввур этиб бўлмайди. Улардан дарс ўтиш, ахборотларни сақлаш ҳамда алмашиш, масофавий таълим бериш жараёнларида ва кутубхоначилик ишларида кенг фойдаланилмоқда.

Мамлакатимизда ҳам бу борада самарали ишлар амалга оширилаяпти. Хусусан, 2006 йил 20 июнда Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Республика аҳолисини ахборот-кутубхона билан таъминлашни ташкил этиш тўғрисида”ги ПҚ-381-сонли қарори қабул қилиниб, таълим масканларида Ахборот-ресурс марказларининг фаолияти йўлга қўйилди.

Шу ўринда “Ахборот-ре-

Reportaj

гилдилар.

Дастлаб иштирокчилар илм даргоҳининг кутубхонаси негизда ташкил этилган Ахборот-ресурс маркази билан яқиндан танишдилар.

— Марказ нафақат ўқувчилар, балки барча маҳалла фуқаролари учун ҳам очик, — дейди мактаб директори Ёркиной Омонова. — Мактабимизда хоҳлаган ўқитувчи ўз дарсларини марказ имкониятларидан фойдаланиб, ушбу хонада ўтказиши мумкин.

Шундан сўнг барча техник ва кўрғазмали жиҳозлар билан таъминланган хонада шу кунларда таваллуд айёмлари кенг нишонланаётган бобокалонларимиз Алишер Навоий ва Заҳириддин Муҳаммад Бобурга бағишланган саҳнавий чиқиш намойиш этилгач, семинарнинг асосий қисмига ўтилди.

ТАЪЛИМ-ТАРБИЯНИНГ «КАТАЛИЗАТОРИ»

бугунги кунда мутахассислар АРМ фаолиятига шундай баҳо беришмоқда

сурс маркази нима?”, “Уларнинг фаолияти таълим самардорлигига қанчалик таъсир этади?” каби саволларга ойдинлик киритиб олсак. Ахборот-ресурс маркази — замонавий мактаб кутубхонаси мисолида шаклланган кичик ахборот макони. Тушунарлироқ қилиб айтадиган бўлсак, мактабда марказлаштирилган ҳамда тўпланган босма ва аудиовизуал материаллар йиғиндиси. У фойдаланувчига компьютер ва бошқа алоқа воситалари ёрдамида қўшимча ахборот манбалари ва материалларига кириш имконини беради. Ахборот-ресурс маркази мактаб ичидаги янгиликларни ёйиш, образли қилиб айтганда, илм маскани ва жамият ўртасида кўприк вазифасини ўтайди. Шу тариқа у ўқувчиларни зарур ахборотлар билан қуроллантириб боради.

Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармаси Методика маркази томонидан “Таълим самардорлигини оширишда Ахборот-ресурс марказларининг роли” мавзусида Шайхонтоҳур туманидаги 169-мактабда ўтказилган амалий семинарда ушбу марказларнинг бугунги кундаги фаолияти, эришилаётган ютуқлар ва мавжуд камчиликлар, ахборот технологиялари билан таъминланиш даражаси, ахборотлар базаси кўламини кенгайтириш ва уларнинг таълим самардорлигига таъсири ҳақида сўз борди. Мактаб Ахборот-ресурс марказининг шинамгина хонасида республика илмий педагогика кутубхонаси Бош бошқарма Методика маркази мутахассислари ва туман халқ таълими бўлими кутубхона иши методистлари, Ахборот-ресурс маркази мутахассислари ҳамда мактаб кутубхоначилари, фан ўқитувчилари ва бошқа меҳмонлар йи-

— Бош бошқарма тасарруфида бугунги кунда 59та Ахборот-ресурс маркази ташкил қилинган бўлиб, ҳозирда улар компьютер техникаси, принтер, телевизор, видео ва аудио магнитофонлар, нуска кўчириш аппаратлари билан тўлиқ таъминланган, — дейди Тошкент шаҳар ХТББ Методика маркази методисти Дилором Юсупова. — Бундан ташқари, марказлар интернет тармоғига уланган бўлиб, ўз электрон манзилларига эга. Туман халқ таълими бўлими таъсирларида ташкил этилган Ахборот-ресурс марказлари тумандаги барча мактаб кутубхоналарига методик ёрдам кўрсатади.

Биз яшаётган ахборотлашган жамиятда бутунжаҳон глобал тармоғидан фойдаланмаслик дунё цивилизациясидан, жаҳон илм-фани, маданияти янгиликларидан узилиб қолишга олиб келади. Аммо «ахборотлар уммони»га шўнғиш бир қатор муаммоларни ҳам келтириб чиқарадики, бугунги кунда ёшларнинг интернетдан фойдаланиш маданиятини шакллантириш, у орқали ўқувчиларни янги билим олишга йўналтириш долзарб масалалар қаторига қўйилмоқда.

Мирзо Улуғбек туман ХТБнинг кутубхона ишлари бўйича методисти Марҳамат Зокировнинг фикрича, замонавий ўқитувчининг ўзи ахборот олиш маданиятини пухта эгалласа, АРМ хизматидан фойдаланиб турса, шундагина у ўқувчига коммуникатив малакаларни шакллантириб боришда, ўз устида ишлашда ўрнатқ бўла олади. Бунинг натижасида эса ўқувчиларда Ахборот-ресурс марказларидан фойдаланишга бўлган қизиқиш кучаяди. Ахборот-ресурслари, яъни электрон дарслик-

лар, қомуслар, компьютер тестлари, илмий ва бадий адабиётлардан ҳамда интернет манбаларидан фойдаланиш улар учун нафақат замон талаби, балки заруриятга ҳам айланади.

Семинарда сўз олган 169-мактабнинг Ахборот-ресурс маркази мудури Гўзал Тошмуҳаммедова таълим-тарбия самардорлигини оширишда АРМларнинг аҳамияти жуда катта эканлигини айтиб ўтди.

— Баъзан дарсликларда учрамаган маълумотларни АРМ хизматидан фойдаланиб тез ва осон топиш мумкин, — дейди мудура. — Шу боис марказимизда ахборот базасини янада кенгайтириш, уни кўпроқ илм-фанга доир адабиётлар билан бойитишга алоҳида эътибор қаратмоқдамиз.

Республика илмий педагогика кутубхонаси илмий ишлов бериш бўлими бошлиғи Наима Ҳасанованин «Кутубхоналарни ахборотлаштириш

дастурий таъминоти» мавзусида қилган маърузаси семинарнинг энг қизғин нуқтасига айланди. У кутубхона ишининг замонавий дастурлаштирилган КАДАТА тизимини оммага таништирди ва унда ишлаш усулларини тушунтирди.

— КАДАТА тизими кутубхонада қилинадиган ишларни автоматлаштиришни назарда тутди, — дейди Н.Ҳасанова. — Яъни, мавжуд китоблар ва китобхоналар рўйхати, улар ҳақидаги маълумотлар компьютердаги электрон каталогларга жойлаштирилади. Мижозга хизмат кўрсатилаётганда китобхона папкасидан китоблар рўйхатига кирилиб, белгиланади. Бунда китобларни топиш ҳамда китоб кутубхонага қайтарилганда унинг олинганлиги ҳақидаги маълумотларни чиқариб ташлашни компьютернинг ўзи бажаради. Натижада, биринчидан, маълумотларнинг аниқлиги сақланади, иккинчидан, вақтдан ютилади. Бундан ташқари, яна бошқа имкониятларга ҳам эга бўламиз. Масалан, газеталар ёки нодир китоблар базасини яратишимиз мумкин. Энг муҳими, кутубхонада қилинган ишларнинг ҳисоботи компьютер хотирасида сақланади, ундан турли мақсадларда (мисол учун ҳисобот тайёрлашда) фойдалана оламиз.

Хулоса шуки, кутубхона ишининг такомиллашуви ва аниқлиги, уларнинг Ахборот-ресурс марказлари фаолиятининг бир қисмига айланиши фойдаланувчига кўп қулайликлар яратади. Бу ўқув-тарбия жараёнига ва унинг методик таъминотига катта ҳисса қўшади.

Семинар охирида савол-жавобларга вақт ажратилди, яқуний хулосалар чиқарилди.

Дилшод КАРИМОВ,
“Ma'rifat” мухбири

ЙИЛ ЎҚИТУВЧИСИ КИМ(ЛАР) БЎЛАДИ?

умумтаълим мактаблари фан муаллимлари танлови юқори босқичга чиқмоқда

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Танловда ўқитувчиларнинг ишлари баҳолаш учун ТШХТББ методистлари, ТШПХҚТМОЙ ўқитувчилари, “Йилнинг энг яхши фан ўқитувчиси — 2009” кўрик-танловининг голиб ва совриндорлари ҳамда ТХТБларида фаолият юритаётган чизмачилик фани ўқитувчилари таклиф этилди. Улар ҳар бир иштирокчининг ишларини холисона баҳолаб, ютуқ ва камчиликларини ўзлари билан биргаликда муҳокама қилишди.

— Бу танловда биринчи мартаба қатнашимиз, — дейди Юнусобод туманидаги 240-мактаб ўқитувчиси Моҳигул Убайдуллаева. — Шундай бўлсада, танлов шартларини бажариш мен учун унчалик ҳам қийинчилик туғдираётгани йўқ. Чунки ўқитувчи ўз фанини қанчалик севиб, қизиқиб ўтса, болалар осон ва тез қабул қилишади. Бугун бутунлай нотаниш мактаб ўқувчиларига дарс ўтган бўлсам-да, улар билан тезда тил топишдик. Намунавий дарсининг мавзуси “Техник расм” бўлгани учун синф ўқувчиларини

“Муҳандислар” ва “Меъморлар” деган гуруҳларга бўлиб, ўқувчиларнинг ҳар бирига ўз исми ёзилган эмблема тарқатиб чиқдим. Бу эса улар билан танишиб, биргаликда ишлашим учун қулайлик яратди. Бундан ташқари, буюк бобомиз Алишер Навоийнинг таваллуд куни муносабати билан кириш сўзи қилганим ва шоир асарлари қаҳрамонлари тилидан бугунги мавзу юзасидан маълумотлар берилганлиги болаларда ўзгача бир қизиқиш уйғотди. Танловнинг кейинги босқичларида ҳам фаол иштирок этиб,

мактабимиз, туманимиз шаънини муносиб ҳимоя қилиш умидидаман.

Бевосита ўқитувчиларнинг дарсларига кириб, уларнинг иштиёқ билан мавзунини тushунтиришларини, ўзлари тайёрлаб келган ўқув қуролларини кўриб бизнинг ҳам танлов ўқитувчиларини қизғин беллашувга chorлаганига гувоҳ бўлдик.

Танловнинг натижалари ва голиблар ҳақида газетанинг кейинги сонларида ўқишингиз мумкин.

Р.ХЎЖАЕВА,
“Ma'rifat” муҳбири

УСТОЗ МАҲОРАТИ ШОГИРЛАР МУВАФФАҚИЯТИДА

Бизга маълумки, аниқ фанлар ўқувчининг ақлий тафаккурини ҳам ўстиришга хизмат қилади. Аини пайтда юртимиз умумтаълим мактабларида аниқ фанлар ойлиги ўтаётганлиги сабабли математика ва информатика фанларига эътибор ҳар галгига нисбатан кучайган десак, муболаға бўлмайди. Бу эса ўз навбатида ушбу фан ўқитувчиларини ўз устида яна

Феврал — Matematika va informatika fanlari oyligi

да кўпроқ ишлашига ундамоқда.

Ана шундай малакали ва фаол ўқитувчилардан бири Юнусобод туманидаги 86-мактабда 22 йилдан буён математика фанидан дарс бериб келаётган Эльмира Худойбердиева бўлади. Устоз иш фаолияти давомида кўпгина шогирдларни тарбиялаб, уларни катта ҳаётга тайёрлашда ўз ҳиссасини қўшиб келяпти. Хусусан, Эльмира опадан таълим олган ўқувчилар фан олимпиадаларида фаол иштирок этиб, мак-

таблари шарафини ҳам муносиб ҳимоя қилишмоқда.

Айниқса, ушбу фан ойлиги давомида Э.Худойбердиеванинг ишлари янада кўпайди. У режадаги барча ишларни катта тайёргарлик билан бошлаб, ойликни кўтаринки руҳда ўтказмоқда. Очиқ дарслар ўтилди, ўқувчилар математика ва информатика фанлари бўйича деворий газеталар чиқаришиб, ўзаро мусобақалашибди. Фанлар юзасидан кириш тестлари олинди. Аини пайтда мактабда ойлик

охирини бўлиб ўтадиган якуний фестивалга тайёргарлик ишлари қизғин олиб борилмоқда.

Шунингдек, Э.Худойбердиева дарслардан ташқари “Бошқотирма лабиринти” тўғрагида 20 нафар ўқувчи билан ҳам машғулотлар олиб бориб, уларни мустақил фикрлашга, билимларини янада юксалтиришга ўз ҳиссасини қўшмоқда.

Суратда: Ўқитувчи 7-синф ўқувчиларига алгебра дарсини ўтмоқда
Бурҳон РИЗОКУЛОВ олган сурат.

ОДОБНИНГ ДЕБОЧАСИ ҚАЕРДА?

Бола одоби билан гўзал, дейдилар. Агар у одобсиз бўлса-чи? Катталарга сўз бермай, қўлини паҳса қилиб гапирса, ота-онасини, катталарни хурмат қилмаса, кичикларни доим изза қилса — бундай бола аслида жуда кўхликкина бўлсада, уни ҳеч ким ёқтирмаслиги табиий. Чунки бола кўркини фақат одоби намоён қилади.

Қизик, болада одоб-ахлоқни қандай шакллантириш мумкин? Одобнинг дебочаси қаерда, она қорнидами, ота-она ибратидами, болалар боғчасидами, мактаб бағридами?

Одобнома дарсларида

биз болаларга турли мавзуларни ўтиб борамиз. Мавзуларнинг барчаси ахлоқ-одобга бориб тақалади. Демак, бола нима тўғрию нима нотўғри эканлигини, жамоат жойида ҳаракатланиш, катталарга ва кичикларга, ота-онага, табиатга, ҳайвонларга қандай муносабатда бўлиш борасида талаб қилинадиган мезонлардан маълумот олади. Ҳа, энди у хабардор, аммо хабардорлик билан амал қилиш ўртасида яна анча одимлар бор. У мезонларни билади-ю, аммо уларга риоя қилмайди. Безори бола кўчада қизларни ҳақорат қилиб, бор овози билан сўкаётгани но-

тўғри эканлигини билмай-дими, билади, аммо нега?..

Бу каби ҳолатларни кузатиб одобнома дарсларимизга фақатгина назарий томондан ёндашибгина қолмасдан, амалий тарзда тарбия мезонларини болаларга сингдириб боришимиз керакли-

гини тушундим.

Болалар доим ҳаракатда, улар бугун ўқитувчиси ўргатганидек, оғир сумкаларни қалин қор ёққанида қийналиб кўтариб кетаётган аёлга манзилига етиб олгунича кўтаришиб кўмаклашса, эртага

2010-yil — Barkamol avlod yili

Ўсиб келаётган ёш авлодни ҳар томонлама баркамол этиб тарбиялаш, уларнинг пухта билим олишлари, спорт билан мунтазам шуғулланишлари, касб-хунар сирларини эгаллашлари учун барча шарт-шароитни яратиб бериш давлатимиз сиёсатининг муҳим йўналишларидан биридир.

БОЛАЖОНЛАР ҚУВОНЧИ ЧЕКСИЗ

Президентимиз томонидан 2010 йилнинг юртимизда Баркамол авлод йили деб эълон қилиниши, бу борада Давлат дастурининг қабул қилиниши ушбу йўналишдаги ишларни янги босқичга кўтариш имконини беради. Мазкур дастурда ўсиб келаётган ёш авлод, хусусан, турли сабабларга кўра ота-она меҳридан эрта жудо бўлган ўғил-қизларнинг ҳеч кимдан кам бўлмай камол топишлари, билим олишлари учун етарли шароитни яратишга алоҳида эътибор қаратилган.

Наманган шаҳридаги 26-Меҳрибонлик уйида вилоят ички ишлар бошқармаси ҳомийлигида катта ҳажмдаги қурилиш-таъмирлаш ишлари бажарилди. Муассаса ўқув биноси, ётоқхона ва бошқа ёрдамчи хўжалик иншоотлари тўлиқ таъмир-

дан чиқарилиб, коммуникация тармоқлари янгиланди. Кўшимча спорт майдони, хиёбон, стадион барпо этилди. Муассаса ҳудуди ободонлаштирилиб, арча кўчатлари ўтқазилди.

— Бундай хайрли тадбирлар муассасамиз фаолиятини яхшилаш билан бирга, бу ерда тарбия топаётган болажонлар қалбида эзгу ишларга хайрихоҳлик, келажакда етуқ инсонлар бўлиб етишишга интилиш ҳиссини шакллантиради, — дейди меҳрибонлик уйи раҳбари Соҳиба Ҳамроқулова.

Мазкур ишлар якунига бағишланган тадбирда Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси вилоят бўлими томонидан меҳрибонлик уйи тарбияланувчиларига спорт анжомлари топширилди.

А.САТТОРОВ,
ЎЗА муҳбири

Фақат бунда барча болалар бу синфдошларини айбдор санаб қўймасликлари керак, чунки бу каби хатони кейинги сафар бошқа бола ҳам такрорлаши мумкин. Энг муҳими, ўқувчиларни одоблар ва одобсизлар гуруҳига бўлиб олмасангиз бас.

Яна бир мулоҳаза. Бола одоб юзасидан фақат мактабдагина билим олмайди. Оилада, кўчада унга ўрнатилганлар кўпайиб топилди. Қани энди, ҳар бир бола ибратли кишилардан ўйлаб гапиришни, маданият билан сўзлашни, ўзини тутишни ўрганса, шундай бўлганида одоб барча болаларимизнинг доимий ҳамроҳига айланган бўларди.

Н.САИДАҲМЕДОВА,
Тошкент шаҳридаги 298-мактабнинг бошланғич синф ўқитувчиси

ҚАТТИҚ ҚЎЛЛИК ЁКИ МЕХР

тарбияда қай бири муҳим?

Инсон ҳаёти давомида кўпроқ савоб иш қилишга интилади. Ўз илмидан бошқаларни ҳам баҳраманд этиш, атрофдагилар билан уни баҳам кўриш — энг катта савоб ишлардан бири ҳисобланади. Бундай машаққатли ишнинг уддасидан чиққан инсон «Устоз» деган буюк ва шарафли номга сазовордир. Хўш, улуг зот дея таъриф берилган устозлар қандай бўлмоғи керак?

Мақтаб илм маскани, шу билан бирга тарбия ўчоғи ҳамдир. Ўқитувчи зўр иштиёқ ва шижоат билан дарсга кириб келади. Синфхонада жимжитлик ҳукмрон. Негаки, ҳеч бир ўқувчи танбеҳ эшитишни истамайди. Ўқувчилар бир-бирини ўрнидан туришга ундаб, ҳамма бир овоздан «Ассалому алайкум», дея салом беради. Фақат энг охириги партада ўтирган икки ўқувчи уй вазифасини тезроқ кўчириб олиш билан бандми ёки устоз турмаганимизни пайқамайди, деб ўйлайдимиз, хуллас, улар «салом бериш жараёни»да иштирок этмайди. Агар улар бу хатти-ҳаракати учун устозидан «... стулга ёпишиб қолганмисан, ўрнингдан турмайсан?», — қабилидаги гапларни эшитса-чи?

Тўғри, салом бериш нафақат ўқувчи, умуман, инсон зоти учун ҳам юксак қадрият. Бу қадриятга эътиборсиз

ўқувчи, албатта, огоҳлантирилиши лозим. Бироқ бундай ҳолатда ўқитувчининг вазифаси ўқувчиларини кўпол сўз ва иборалар билан ҳақоратлаш эмас, уларга ўз хатосини тўғри йўл билан англатишдан иборат.

Жуда кўп масалаларда болаларга ўрнатилган бўлувчи, уларнинг келажагига бевосита таъсир кўрсатувчи мураббийнинг хунук сўз ва ибораларни қўллаши яхши натижага олиб келмаслиги аниқ. Биринчи марта боланинг кўнгли ранжиб йиғлаши, бу ҳақда ота-онасига айтиши мумкин. Аммо ўқитувчи луғат бойлигидаги «одобсиз» сўзлардан ҳар куни, ҳар соатда фойдаланадиган бўлса (турган гапки, «сен одам бўлмайсан» деган таънани эшитгач, бола яхши томонга ўзгариб қолмайди), ота-она ҳам бундай ҳолатга аҳамият бермас, кейинчалик, бола ёмон сўзга ҳам, яхши сўзга ҳам эътиборсиз бўлиб воёга етади. Ёки аксинча мунтазам равишда берилаётган даққилардан тушкун кайфиятга тушиб қолиши, ўзига бўлган ишонччи йўқотиб қўйиши мумкин.

Шундан келиб чиқиб айтиш мумкинки, ўқитувчининг ҳаддан ортиқ қаттиққўллиги баъзан жуда аянчли оқибатларга олиб келади.

Мен яқиндан танийдиган

бир қизалоқ ҳали энди 3-синфда ўқишига қарамасдан тиришқоқлиги, қизиқувчанлиги туфайли бўш вақтларида расм чизади, пианино чалади, рақсга тушади. Ҳаммасини эплайди-ю, дарсларини тўлиқ ўзлаштира олмайди. Сабаби, ота-онаси уни рус тилини пухта ўргансин, деган мақсадда таълим рус тилида олиб бориладиган синфга берган. Ўқитувчи ўзбек тилини билмайди, ота-она эса фанларни рус тилида тушунтириб бе-

Фикр

ришга қодир эмас. Натижа кундек равшан. Ўқитувчи ораси-рада, дарсдан кейин қўшимча машгулотлар ўтказиш орқали ўқувчисига ёрдам берган бўлади.

Дарс пайтида «Сен ҳеч нарса билмайсан, ўзбек синфида ўқийверсанг бўлмасмиди», деб уни болалар орасида изза қилади. Устига устак, уйга келгач, онаси ҳам кўп койийди. Рус тилини яхши тушуна олмаган қиз уй вазифасини ҳам аниқ ёзиб келмайди. Она эса ота-оналар мажлисида «гап эшитмай» деб, болани масалаларни тўғри бажаришга ундайди. Бу иш қизнинг қўлидан келмагач, у руҳий тушкунликка тушиб йиғлайди. Жаҳли чиққан она қизига қўлидан

келганча тушунтириш, ўргатиш ўрнига, аксинча, жаҳл билан ўқув қуролларини ҳар томонга сочиб юборади. Бўлаётган кўнглисизликларда ўзини айбдор билган жажжи қизалоқ ҳар куни шу зайлда йиғлаб дарс қилади ва мактабга тушкун кайфиятда келади. Хуллас, бу воқеалар унинг руҳиятига таъсир қилиб, топшириқни бажариш қўлидан келмас, ўз-ўзидан йиғлаб юборадиган бўлиб қолди.

Аслида ўқувчи фанни унчалик яхши ўзлаштира олмаган тақдирда ҳам унинг қизиқишини сўндирмаслик учун «Сен ҳали ҳаммадан яхши ўқийсан», деб унинг қалбида ўзига бўлган ишонччи уйғотиш, таълим олишга, хатолар устида ишлашга бўлган иштиёқини кучайтириш керак. Хўш, руҳсунослар юқоридаги ҳолатни қандай баҳолайди?

Мастура Тангриева:

— Мен ўттиз йилдан бери ўқувчиларга дарс бериш баробарида мана шу соҳанинг муҳим масалаларини ҳам синчковлик билан ўрганиб келаман. Болани унга жисмоний таъсир этиш ёки ҳақоратли сўзлар орқали ўқитиш педагогикада акс таъсир этадиган жараён ҳисобланиб, бунда ўқувчи ижобий томонга ўзгариш ўрнига аксинча, ўқитувчи билан ўчақишиб қолади, фан-

га бўлган меҳри, иштиёқи сўнади. Натижада, унинг билими ҳам сусаяди. Ҳар куни йиғлаб дарс тайёрлаш боланинг асаб томирларини таъсирчан қилиб қўяди. Оқибатда у ҳамма нарсани кўнглига яқин оладиган бўлиб қолади. Ўқувчини уришиш мумкин, лекин ҳар хил кўпол сўзлар билан эмас. Айтиш жоиз, баъзи «тили ширин» ўқитувчилар ҳам борки, улар жаҳли чиққанда чегарадан чиқиб, ўқувчининг ахлоқига салбий таъсир этадиган танбеҳларни ишлатиб юборади.

Хуллас, таъбни хира қиладиган бу каби сўзлар ўқувчинини ҳам ранжитмай қўймайди. Болани уриш, дўқ-пўписа қилиш ва шу йўл орқали уни кўрқитиб олиш педагогикага хос эмас.

Бог'бон ниҳолни мева тугсин, серҳосил бўлсин деб меҳр билан парвариш қилгани каби, устозлар ҳам шогирдининг келажаги порлоқ бўлсин, ҳаётда ўз ўрнини топсин деган эзгу ният билан илм олишга даъват этади. Кўзланган «ҳосил»ни олиш учун эса қаттиққўлликдан кўра меҳр кўпроқ керак бўлади. Фарзандларимизнинг яхши тарбия олиши, келажақда ўз ўрнини топа олиши учун ҳаммамиз бирдек масъулмиз.

Дилафрўз ТўРАКУЛОВА

МУАММО ИНТЕРНЕТДА ЭМАС, ЎЗИМИЗДА!

Фан-техника ривож ҳақида ким қандай фикрда эканлиги, унинг шахсий қарашларига боғлиқ. Сўнги пайтларда ОАВда қўл телефони, компьютер, интернет воситаларининг инсон руҳий ва жисмоний ҳолатига етказиши мумкин бўлган зарарлари хусусида кўпдан-кўп маълумотлар берилмоқда. Аммо бундай бонг уришлар одамларнинг онгида фан-техника тараққиётга бўлган салбий қарашларни ҳам келтириб чиқараётган ҳоллар йўқ эмас. Аслида бизнинг руҳий ва жисмоний саломатлигимизга телефону компьютерлардан ҳам кўра кўпроқ зарар етказадиган нарсалар ҳам бор. Айтилик, қўл телефонидан чиқаётган нурдан ҳам кўпроқ, тўйларимиздаги карнайлардан чиқаётган юқори герцдаги овоз инсон саломатлигига жиддий таъсир этади.

Яқинда хорижий давлатлардан бирида ўтказилган таҳлилларга кўра, ҳар беш китобхоннинг бири китобни фақат электрон вариантда ўқиши маълум бўлибди. Бизда-чи?! Яхшиси, компьютерга «мих»ланиб ўтирганларнинг неча фоизи илм олиш мақсадида экан, деган саволни қўйганимиз дурустроққа ўхшайди. Аслида муаммо интернетдаги ахлоқсиз сайтлар ёки «сотка»даги уятсиз тасвирларда эмас, балки ундан фойдаланган наётанлар маънавиятида.

Mulohaza

Биз таълим муассасаларимизга кириб бораётган янги технологиялардан хурсанд бўляпмиз. Компьютер кириб борса, нимаси ёмон, ўқувчи ва ўқитувчилар ундан фойдаланишни ўрганишлари керак. Ахир реферат, ижодий ишларини электрон нусхада ёзса, кўпайтирса, ижод намунасини мактабдошларига тарқатса, мактабдаги таълимий муҳит ҳам тобора ривожланиб, ўсиб боради. Мактаб компютери интернет тармоғига уланса, бу ҳам бир ютуқ. Ўқитувчи бо-

лаларга бемалол дарсга алоқадор янги маълумотларни топиб келишни вазифа қилиб беради. Ўқувчи дарсликлар доирасида чегараланиб қолмай, илмий сайтлардан илмий ишлар, диссертациялар, долзарб мавзудаги мақолаларни топиб ўқийди, дунёқарашни ҳам анча кенгайди. Ахборотга бўлган қизиқиши ортади, хабардорлик даражаси кучаяди. Ўқув жараёнида рақобатдошлик кайфияти уйғонади. Бунинг учун таълим муассасаларимизда компьютер, интернетни яхши тушунадиган, компьютер, интернет илм олиш, дунёқарашни кенгайтириш, имкониятларни ошириш воситаси эканлигини амалда кўрсатиб бера оладиган педагог-мутахассислар керак.

Тўғри, болаларимиз орасида компьютер ўйинларига муккасидан кетиб қолаётганлари йўқ эмас. Бу ўйинларда устаси фаранг бўлиб кетганларнинг орасида, вақти келса, ўзига электрон манзил очишни билмайдиганлари борлигига нима дейсиз? Қисқасини айтганда,

техник воситаларнинг бола тарбиясига салбий жиҳати қанчалик кўп бўлса, ижобий жиҳати ҳам шунча бисёр.

Муаммога бошқа томондан қарайлик. Болангиз телефонда ахлоқсиз тасвирларни кўчириб, томоша қилишга ишқибозми ёки ундан ўз ўрнида мулоқотда, бошқа имкониятларидан эса дунёқараш ва билимини оширишда фойдаланаяптими? Мана, масаланинг энг нозик томони.

Аввал, унга илм излашни ўргатиш. Китобга бўлган меҳрини уйғотиш. Сўнг эса, китобдан тополмаганларининг электрон вариантини излаш имкони борлигини, интернет узоқни яқин қилувчи, ахборот ва илм олувчи, хорижий ОАВнинг сўнгги янгиларида баҳраманд бўлиш воситаси эканлигини кўрсатиб бериш. Кўчадаги дўсти «юр, ўйин ўйнаймиз», деб «Интернет-кафе»га

етақлаб киришига улгурмай туриб, сиз унда компьютер ва интернет, қўл телефонидан фойдаланишда мақсадни аниқ ва тўғри шакллантиришга шошилинг. Аммо бунинг учун ўзингиз ҳам уй компютерингизга ҳар хил ўйинларни юклаб олишдан, фарзандингизни ухлатиб қўйиб «чат»га «меҳмон» бўлишдан йироқ бўлишингиз керак.

Ана шу марраларга эришсак, бутун ёшлар китоб ўқимаяпти, кутубхоналаримиздаги илгариги кети узилмас навбатлар эртакка айланиб қолди, деган афсуснамо гаплардан хавотирланмай, аксинча, китобхонлар камайгани йўқ, манбалар кўпайган холос, деб қўйган бўлардик.

Маҳмуд ЙЎЛДОШЕВ,
психология фанлари номзоди

Яқинда “Мактуб” деган бадий фильмни кўрдим. Қахрамон йигит севгилисидан туғилган кунингга нима совға қилай, деб сўраганида, қиз “мактуб” деб жавоб беради. Хайрон бўлган йигит бошқа совғалар билан бирга дил изхори битилган мактуб ҳам ёзади. Қиз барча совғалардан ҳам кўпроқ мактубга эътибор қаратади ва уни асраб-авайлаб ҳар доим ёнида олиб юради.

Дастлаб шугина воқеа учун бутун бошли фильмни “Мактуб” деб номлаш тўғримики, деган хаёлга бордим. Воқеанинг давомини кўргач эса, бежиз бундай аталмаганлигини тушундим. Яъни, йигитнинг вафотидан кейин бир йил давомида қизга ҳар кун биттадан мактуб келиб туради. Фарзанд кўриб, ёлғизлик азобидан қутулганича севгилисидан ўлимидан олдин ёзиб қолдирган мактувлари ёрдамида қизда ҳаётга бўлган муҳаббат ортади, яшашга умид ўйғонади.

turinglar, birga tushlik qilamiz. Yoki qayerda ovqatlanishlaringni ayting, yaxshimi?)

“Privet. qatdasan? yangi. yilni. yaxshi. kutvoldingmi? samarqanda. bo'sen. kegin. uyga. aylanamiz. ziyorat. qilamiz. birga”.

(«Таржимаси»: Salom. Qayerdasan? Yangi yilni yaxshi kutib oldingmi? Samarqandda bo'lsang, uyimizga kelgin. Birga aylanamiz, ziyorat qilamiz).

Аслида, бу SMSлар саводли одам томонидан қавс ичидагидек ёзилиши керак эди. Энди битта хатни ўқиш учун алоҳида таржима лўғати керак бўлади шекилли. Афсусларли томони шундаки, бу мисолларни юзлаб, ҳатто минглаб келтириш мумкин. Аммо буни ёзишга бизда тоқат етмаганидек, хурматли ўқувчиларнинг ҳам ўқишга хоҳиши бўлмаса керак. Яна бир афсус-

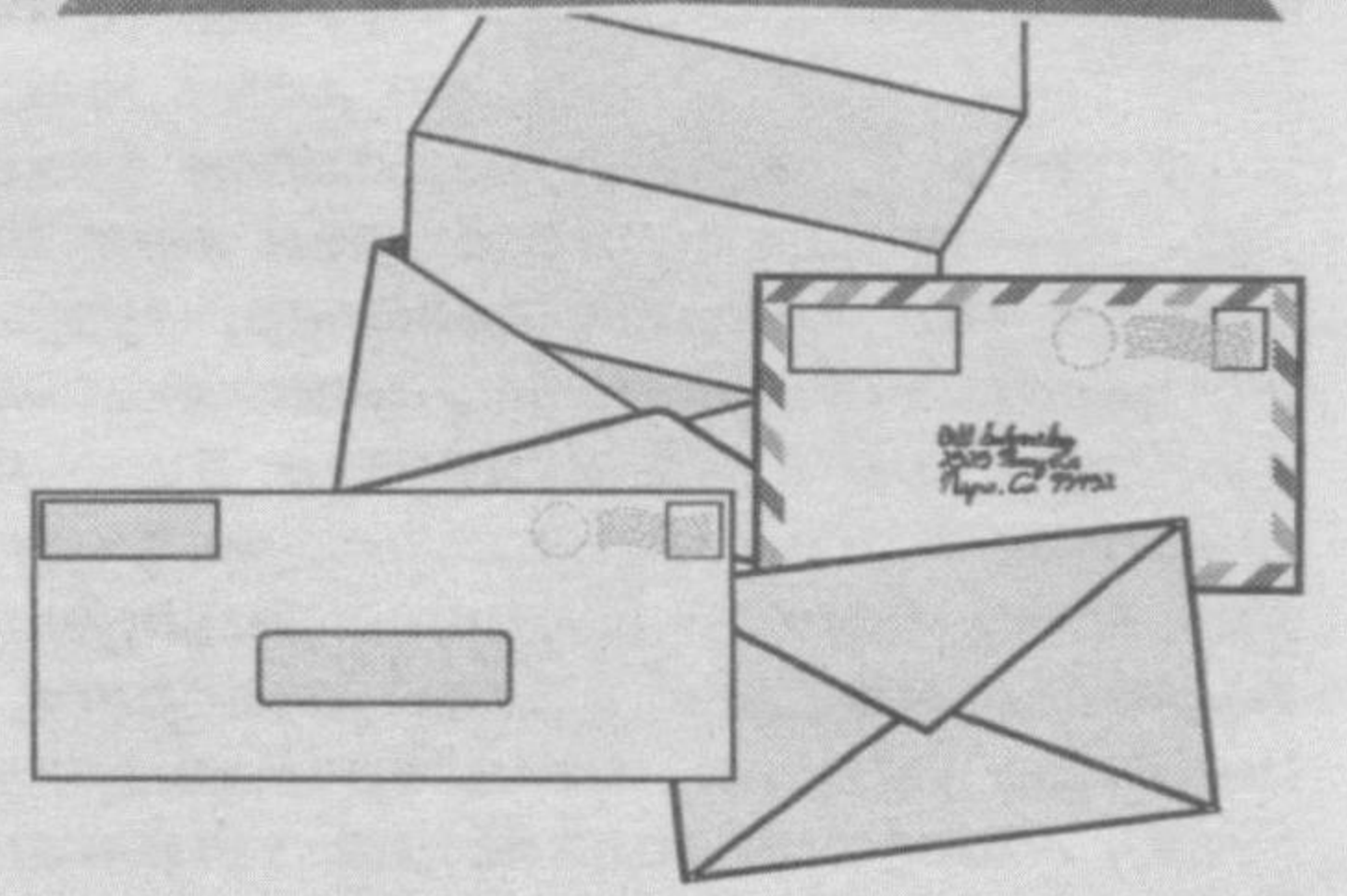
ешдим, лекин топиб ешдим: сизнинг барча машаққатларингиз — душманларингиздан ўч олиш учун бўлганини онгладим. Йўқса, мени кўрар эдингиз, кўргингиз келмаганда ҳам бошқалар сизни кўрар эдилар...”

Хуллас, мактубни охиригача келтиришим шарт эмас. Зеро, Абдулла Қодирийнинг “Ўткан кунлар” романини ўқиганлар унда Кумушбиби Отабекка яна нималар ҳақида ёзганини яхши билишади. Қаранг, қандай нозик қочирим, нафис ўпкалашлар. Маъно ва мазмун жиҳатдан пишиқ жумлалар.

Улар ҳар бир сўзнинг маъносини фақат бир хилда эмас, турлича тарзда ифодалашган ва ўз навбатида мактуб орқали бемалол сирлашишган ҳам.

Умуман, мактуб ёзиш бугун одамларнинг хотирасидан чиқиб кетган, бекорчиликнинг бир кўриниши деган хулосалар ҳам йўқ эмас. Аммо тан олиш керакки, кимдандир мактуб олсак, бошқача бир ҳолатга тушиб, ғалати туйғуларни ҳис қиламиз. Нима ёзилган

Sizga gapim bor

расига мустақкам ўрнашади. Нафақат мактуб, балки иншо, диктантни ҳам тўғри ёзишга одатланади. Афсусларли томони шундаки, ҳозир телевидение, радио, матбуотда, ҳатто мактаб ўқувчилари учун махсус чоп этилаётган диктантлар тўплами, айрим дарсликларда ҳам имловий хатоларни кўплаб учратиш мумкин. Буни мен эътиборсизлик деб биламан. Бундан ташқари, кўчалардаги турли реклама

МАКТУБЛАРНИ ОЛДИНГИЗМИ?

Университетда корейс тилини ўрганадик. Корейлик ўқитувчимиз ҳар дарсда бир-биримизга ёки ота-онамиз, узоқдаги дўстимизга хат ёздирар, кимнинг хатида кўпроқ сўз ишлатилгани, жумлаларнинг тўғри тузилганига эътибор қаратиб баҳолар эди. Биз ҳам бир-биримиздан яхшироқ ёзиш учун бошқалардан яширинча бўлса-да, лўғатдан уйда янги-янги сўзларни топиб, улардан хатимизда фойдаланиб, курсдошларимизни хайрон қолдиришга ҳаракат қилардик.

Инсон кимгадир мактуб ёзганда унинг фикрлаш қобилияти кенгайди, сўз бойлиги ортади. Ёзиш сўзлашувга ҳам таъсир кўрсатади. Чунки айрим кишилар телефонда ёки кўришганда гапиролмаган гапларини мактубда яхши ифодалай олиши мумкин. Чунки мактуб бемалол ўйлаб, мулоҳаза қилиб ёзилади.

Бугун технология ривожланган замонда яшаймиз. Бундай пайтда баъзан мактуб ёзишга ҳожат йўқдек туюлади. Аммо... баъзи бадий ва тарихий асарларда мактубга алоҳида урғу берилган бўлиб, қахрамонлар бир-бирлари билан ҳар доим мактуб орқали алоқа қилган. Ҳатто, мумтоз адабиётда алоҳида мактуб жанри ҳам мавжуд бўлган. Француз адиби Монтескьеннинг машҳур “Форс номалари” асари фикримизнинг ёрқин далилидир.

Бугунги кунга келиб телефонда SMS орқали, интернетда электрон почта ёрдамида одамлар бир-бирлари билан хат ёзишмоқда. Лекин қисқаликни талаб этувчи бу воситаларда ёзилган «мактуб»лар турли хил имловий, стилистик хатоларнинг кўпайишига, бекорчи сўзлардан фойдаланишнинг ортишига, бир сўз билан айтганда, саводсизликка хизмат қилаётгандек назаримизда.

Ана шундай SMSлардан айримларини мисол сифатида келтириб ўтамиз:

(Асл ҳолича келтирилган)

“Salom mani kutb turila obed qlamz birga. Ketb qomela. Ili qata ovqatlanivilani etvorin ok?”

(«Таржимаси»: Salom, meni kutib

ланарли жиҳати шундаки, бундай “мактуб”ларнинг аксарият “муаллиф”лари олий ўқув юрти талабаларидир. Энди коллеж ёки мактаб ўқувчиларининг SMSларини ўқиш учун алоҳида имунитет ҳосил қилиб олмасак бўлмайди, шекилли.

Бу каби “хат”лар асосан ёшлар ўртасида оммалашгани сабабли катталарнинг балки хабари йўқдир. Эҳтимол, ҳамма ҳам шунақа эмас-ку, деяётгандирсиз. Аммо уяли алоқа воситасида ҳар томонлама тўғри ёзилган SMSни топиш учун бирор мингта SMSни текширишингизга тўғри келиши мумкинлигини ҳам унутманг.

Тўғри, вақт, пул деган нарсалар ҳам SMSларни мана шундай ачинарли аҳволга солиб қўяётгандир. Аммо ҳамма нарса ҳам пул билан ўлчанмайди-ку.

Мактуб ёзганда эса озгина бўлса-да, одам ўзидан “уялади”. Чунки уни ўқийдиган киши хатингиз орқали нафақат Сиз билан дийдорлашади, балки ёзувингиз орқали нечоғли даражада саводли ва фаросатли эканингизни билиб олади. Ҳатто, психологлар ёзуви ёрдамида кишининг характерини аниқлашади. Шунинг учун хатингиз Сизнинг юзингиз дейилиши бежиз эмас.

“Юсуф савдосида беқарор Зулайхо исмидан, Мажнун ишқиде йиғлаган Лайли отидан — сизга бошимдаги сочларимнинг тукларича беҳад салом. Мендан — ҳадду-ҳисобсиз гуноҳ, сиздан — кечиреш. Ўткан ишқа саловат. Чунки шу икки йил ичида кечирган қора кунларни эска олиш маним учун ўша кунларни қайтадан бошдан кечиршилик сингари, ул кунларни сиз унутинг, унутманг, аммо мен унутдим. Шунинг учун сўзимни ўзимнинг охириги, ҳам чин бахт ислари ҳидлаган тарихимдан бошлайман.

Сиз — қочқоқсиз, нари-бери тил учиде менга бир нарса ёзганде бўлиб қочқансиз, икки йил бўйи Марғилон келиб юришларингизни мен ўзимча

экан, кимдан экан, деган саволлар то конвертни очиб, хатни ўқигунингизча тинч қўймайди. Барибир, ёқимли ҳолат-а!

Шуни ҳам таъкидлаш керакки, мактуб одатда оқ қоғозга ручка билан ёзилади. Бунда кишининг қўллари ҳам мия билан биргаликда ҳаракатланади. Инсоннинг қўл машқларини доимий равишда бажариб туриши ҳақида мутахассислар бекорга гапиришмайди. Шунинг учун ҳам қўлда ёзиб туриш фойдадан холи бўлмайди. Оппоқ сатрлар узра маржондек тизилаётган ҳарфларнинг чиройли кўриниши сеҳрли бармоқлар ёрдамида амалга оширилиши ҳам бир мўъжиза эмасми, аслида!

Бу ҳақда пойтахтимиздаги 203-мактабнинг она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси Ақидахон Тожи-хўжаева шундай дейди:

— Бу мавзу айни пайтда кўпчилик ўқитувчиларнинг кўнглидаги гаплардан бири. Тан олиш керакки, ўқувчиларнинг бугунги кундаги имловий саводхонлиги талаб даражасида эмас. Бу нафақат SMSларда, балки диктант, иншоларда ҳам кўзга ташланмоқда. Бунга сабаб, биринчи навбатда ахборот технологияларининг ҳаётимизга шиддат билан кириб келиши, деб ўйлайман. Чунки интернет, компьютер, DVD каби воситалар болаларнинг кўп вақтини ўғирлаётгани учун уларда китобга, бадий асар ўқишга бўлган қизиқиш сусайиб кетмоқда. Китобни кўп ўқиган кишининг ижодий тафаккури билан бирга имловий саводхонлиги ҳам ошади. Чунки битта сўзни битта асарда бир неча маротаба кўриб ўқигач, ўз-ўзидан ўша сўз унинг хоти-

ва афишаларни олайлик. Уларнинг ҳам аксарияти имловий хатолар билан тўла. Буларни ўқиган киши (айниқса, ёшлар) мана шундай ёзилса тўғри бўлар экан, деб ўйлаши ҳам мумкин.

Юқорида айтганимдек, технология тараққиёти одамларнинг хат ёзишга бўлган эҳтиёжини камайтирди. Авваллари мактубнинг аҳамияти юқори эди. Унинг “Ассалому алайкум, қадрдоним, аҳволинг яхшими?” каби анъанавий сўзлар билан бошланувчи мурожаати ҳеч ёдимиздан чиқмайди. Лекин ҳозирги ёшлар хат ёзиш структурасини ҳам билишмайди, назаримда. Бунинг учун фақат дарс машғулотларида эмас, тўғрақларда ҳам алоҳида мактуб ёзиш соатлари ажратилиб, уларга хат ёзишнинг аҳамияти, уни саводли ёзиш қоидалари ўргатиб борилиши керак, деб ўйлайман. Шунингдек, дарсларда бадий асарлардан олинган хатларни мисол сифатида ўқиб бериш, ёд олдириш ҳам ўқувчининг тафаккурини ўстиришга хизмат қилиши билан бирга, имловий саводхонлигини ҳам оширади.

Хулоса ўрнида. Бугун кўп юмушларни бевосита техника, технология воситалари бажарётганлигини кўпчилик эътироф этмоқда. Аммо нима бўлганда ҳам, кишиларнинг бир-бирларига мактуб орқали мурожаат қилишларида ҳикмат кўп. Гарчи бу кишидан ортиқча вақт талаб қилса ҳам. Негаки, илк бора ёзган ёки олган мактубингиз, ундаги сизни беихтиёр ҳаяжонга солган сатрлар, қадрдонингизнинг таниш дастхати сизни яна ва яна мактуб ёзишга ундайди.

Райҳона ХЎЖАЕВА, “Ma'rifat” муҳбири

1-расм: Биз ҳикоя қилаётган янгилик хунук, қўлбола ясалгандек кўриниши мумкин. Аммо бу дунёдаги энг митти учувчи аппарат бўлиб, заранг дарахти мевасига ўхшайди (Evan Ulrich/A. James Clark School of Engineering, U-Md. расми).

Табиатда уруғларнинг шамолда парвоз этиши миллион йиллик тарихга эга. Улар ўз дарахтидан узоқ жойларга янги ҳаёт бахш этиш учун учиб кетади. Бу манзара америкалик тадқиқотчиларга илҳом берган шекилли, улар дунёдаги уруғсимон энг митти бир қанотли аппаратни яратдилар.

Кафтга сигадиған мўъжиза Мэриленд штатидаги учувчисиз бошқариладиган аппаратлар университети лабораториясида яратилди. Аслида бундай қурилмаларни ясашга қизиқиш 1950-йилларда бошланганди. Лекин вақт ўтиши билан тузилишидан анча оддий туюлган ушбу роботни яратиш унчалик осон иш эмаслиги ойдинлашди. Агар уни бошқариш, узоқ вақт парвоз этира олиш имконини ошириш лозимлиги инobatта олинса, бу борадаги мураккаблик қай даражада эканини англаш қийин эмас.

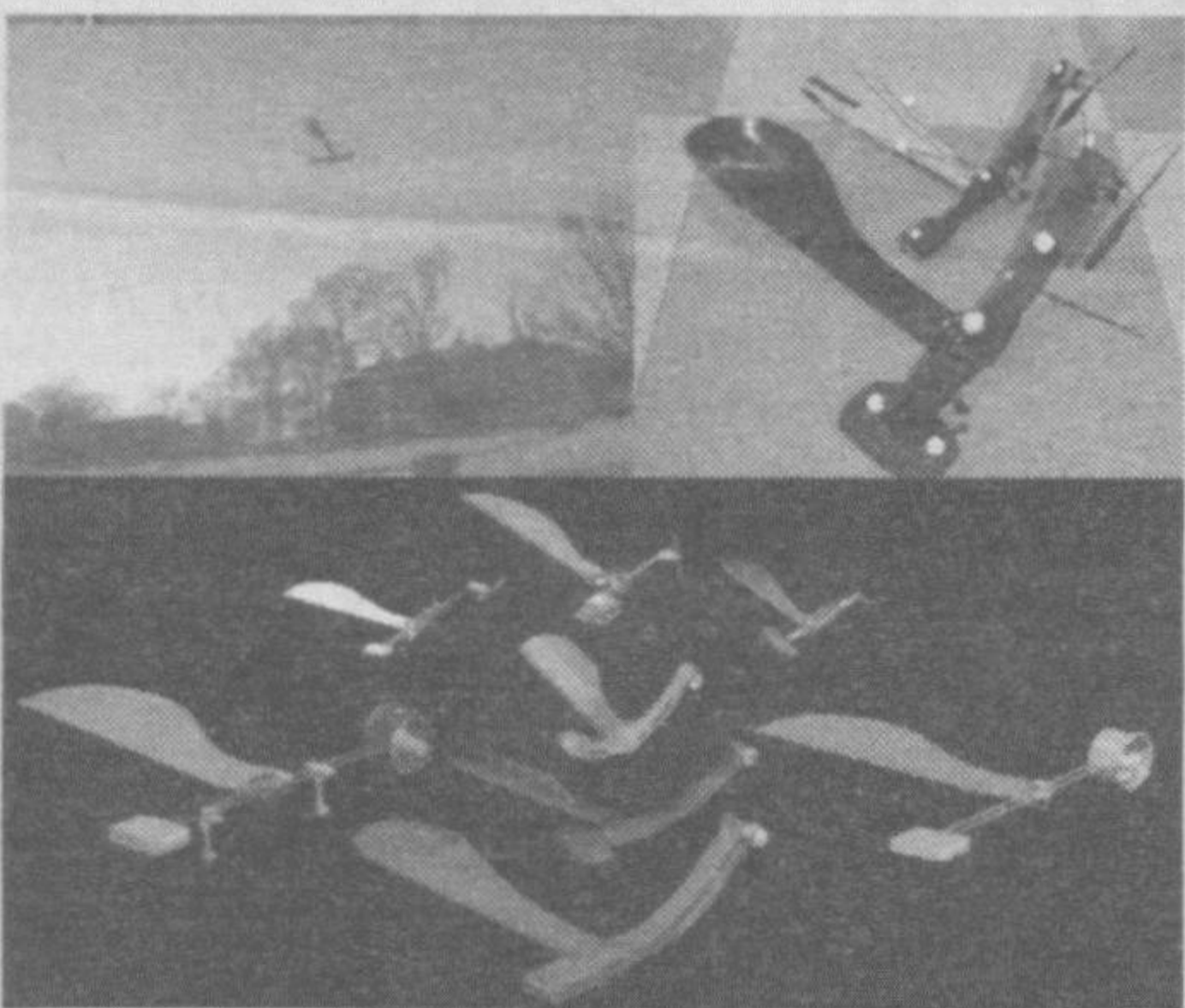
Бу йўлда олимлардан Дин Пайнс, Эван Ульрих ва Шон Хамберт дарахтдан узилган уруғлар ҳаракатини синчиклаб ўрганиб чиқдилар. Биринкетин спиралсимон парвоз нозикликларини кашф этилди. Айтиб ўтганимиздек, суратан унга ўхшаш, аммо оператор буйруқлари асосида «қанот қоқадиган» кичкина аппаратни барпо этиш анча узоқ вақт талаб қилди. Ниҳоят, «Робототехник қанотли уруғ» лойиҳаси ус-

ЗАРАНГ МЕВАСИ ВА РОБОТ

Topildiq

тида олиб борилган иш ўз мевасини берди. 2007 йилда аэродинамика ёрдамида бошқариладиган дастлабки учувчи сунъий «уруғ» намунаси яратилди.

2-расм: Вақт ўтиши билан қанотли уруғ роботлари («Роботик Самара»)нинг бир-биридан шакл, катталиқ, юк тортувчи винт, мувозанат, бошқариш усули жиҳатдан фарқ қиладиган бир неча турлари пайдо бўлди. Уларнинг орасида энг кичкинасига эса гултож номи берилди (Autonomous Vehicle Laboratory/A. James Clark School of Engineering, U-Md. расми).

Тадқиқотчилар вакили Эван Ульрихнинг айтишича, заранг уруғи кўтариш кучини оширишга хизмат қилувчи айланма ҳаракати туфайли ҳавода узоқ вақт учиб имконига эга экан.

Роботнинг шунга монанд равишда масофа босиб ўтиши учун унга митти винтли ва электромоторли дастак ўрнатилди. Бу унга парвоз этиш ва ҳавода муаллақ туриш, ҳавога кўтарилгандан кейин кўниш, сўнгра яна учиш имконини берди.

3-расм: Заранг ва яна бошқа дарахтларда учрайдиган қанотли уруғ ас-

лида мева бўлиб, уни кўпинча уруғ деб аташ одатга айланган (wikipedia.org сурати).

Шу ўринда яна айтиб ўтиш кераки, бугунги кунда бир қатор олимлар учар уруғлар сирларини очиш йўлида кўплаб янгиликларни топишда давом этмоқдалар. Масалан, Вегенинген университети ходими Дэвид Лентинк ва унинг голландиялик ҳамкасби заранг ва граб (қайинлар оиласига мансуб дарахт) уруғларининг аэродинамик хусусиятларини аниқлади. Уларнинг маълумотига кўра, қанотли уруғларнинг айланувчи «парраги» олдинги қирраси ёрдамида митти-турғун гирдоб ҳаракатини вужудга келтириб, бу унинг кўтарма кучини оширади экан. Бу ҳақидаги илмий мақола «Сайнс» журналинда чоп этилди.

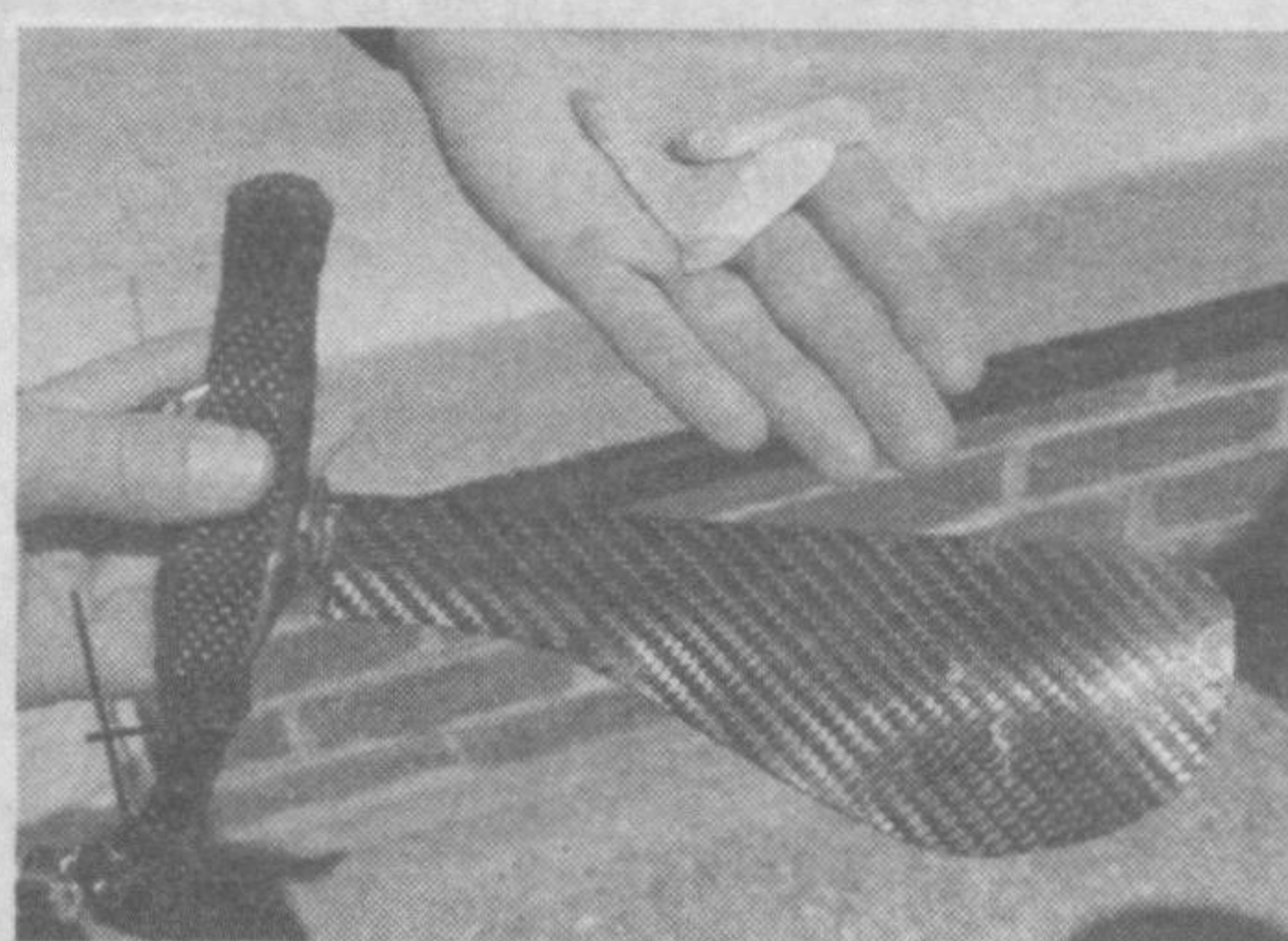
Бундай «қобилият» бир қатор ҳашаротлар ва кўршапалакларда ҳам учрайди. Олимларнинг табиий «патентлар»дан фойдаланиб, кўплаб тажрибаларни амалга ошираётгани илм-фан соҳасини қимматли материаллар билан бойитишдан ташқари, уларнинг ўзаро, жумладан, муҳандислар ва биологлар ҳамкорлигини кучайтирмоқда.

4-расм: «Қанотли уруғ роботининг моделлари»дан бири оддий мевадан анча катта бўлса-да, бошқа қурилмаларга нисбатан ихчам ва самаралидир», — дейди кашфиётчилар (Eric Schurr/A. James Clark School of Engineering, U-Md. расми).

Пайнс ва унинг ҳамкасбларига қанот ва винтлар ясашда Кларк инжиниринг мактаби катта ёрдам берганини алоҳида айтиб ўтиш жоиз.

Узунлиги 9,5 см.га тенг «Роботик Самара»нинг дебют парвози Мэриленд штатидаги узоқ йиллардан бери тўхтовсиз ишлаб келаётган Коллеж-парк аэропортининг юз йиллик юбилейи пайтида муваффақиятли ташкил этилди.

5-расм: Роботча парвозда. Кашфиётчилар ундан ёнгинларни кузатиш, қидирув-қутқарув ишларида фойдала-

ниш мумкинлигини айтишмоқда. Айланувчи аппаратга ўрнатилган камера ҳам юқори сифатли тасвирларни етказиб бера олади. У бошқа кузатув аппаратлари сингари табиатга зарарли чиқиндилар чиқармаслиги билан ҳам ажралиб туради (Eric Schurr/A. James Clark School of Engineering, U-Md. фотоси).

Н.ҚОСИМОВ тайёрлади.

ВУЛҚОННИНГ СУВГА ТАЪСИРИ

Тадқиқотчилар бундан тахминан 100 миллион йил аввал тирик жонзотлар нима сабабдан қирилиб кетган, деган саволга янгича илмий фаразларни илгарии суришмоқда. Тахминларга кўра, океанларга вулқонлардан катта ҳажмдаги сульфат кислоталарнинг оқиб тушиши натижасида мазкур ҳолат кузатилган. Мавзуга бағишланган мақола «Нэйче Геосайенс» журналинда чоп этилди, деб хабар беради «Таймс».

Изнанишлар Мезозой эрасининг учинчи геологик, яъни бундан 65-145 миллион йил олдинги даврида океанлардаги кислород миқдори ўта камайиб кетганини кўрсатди. Бу эса кўплаб тирик организмларнинг нобуд бўлишига олиб келди. Ҳозирги илмий қарашларга кўра, вулқонлар фаолияти ҳаётбахш кислороднинг камайишига асосий сабабдир. Негаки, улар океаннинг устки қатламларида планктонларнинг оммавий равишда кўпайишига олиб келган.

Ўз навбатида планктон пастки қатламлардаги бактериялар учун озуқа бўлган. Тез кўпайган микроблар сувдаги бор кислородни «ютган». Маълумотларга қараганда, 100 миллион йил олдин Ер юзидидаги океанларда яшайдиган барча турдаги сув ҳайвонларининг учдан бир қисми қирилиб кетган.

Олимларнинг фикрича, гарчи планктонлар кўпайишига таъсир кўрсатувчи асосий модда сульфат бўлмаса-да, у туфайли океанда фосфатнинг кўп миқдорда ишлаб чиқилишига олиб келувчи жараёнлар юз берган. Сувда фосфатларнинг кўп бўлиши эса планктоннинг жадал суръатлар билан кўпайишига олиб келган.

ОЛМОСНИ ЭРИТИШ МУМКИНМИ?

Наука.км.ру манбасида бир гуруҳ олимлар олмосни эритишнинг уддасидан чиқишгани айтилган. Бундан олдинги изланишларда ҳарорат оширилса-да, қутилган натижага эришилмаган. Сабаби, жараёнда олмос минерал углеводороднинг бир кўриниши бўлган графитга айланиб қоларди. Лекин бу гал тадқиқотчилар ҳарорат билан бир пайтда босимни ҳам ошириб боришни синаб кўришди.

Шундай қилиб ўндан бир каратга тенг оғирликдаги табиий олмосга наносекундлар ичида юзага келадиған лазерли импульслар орқали таъсир ўтказилди. Натижада, 40 миллион атмосфера босими кўрсаткичида олмоснинг эриши кузатилган.

ЭНГ АНИҚ ВАҚТ ЎЛЧОВЧИ АСБОБ

АҚШнинг Технологиялар ва стандартлар миллий институти (NIST)да вақтни энг аниқ кўрсатадиган янги соат ишлаб чиқилди. Бу ҳақида «Сайнс» нашри маълум қилди. Ҳозирча дунёдаги ягона бўлган мазкур асбоб аслида вақтни кўрсатувчи оптик атом мослама бўлиб, унинг хато қилиш эҳтимоли 3,7 миллиард йилда 1 секундга тенг экан. Бунгача NIST-F1 цезийли соат аниқликда тенгсиз дейларди, чунки «атиғи» 100 миллион йилда 1 секундга адашиши мумкин эди.

Янги хронометр «Quantum Logis Clock» номини олган. Қолаверса, ушбу мослама айна пайтда синовдан ўтаётган квант компьютерлари каби маълумотларни қайта ишлаш ва сақлаш механизмига эга. Мисол учун, оддий атом соатларида иккита металл ионлари бир-биридан бир неча микрометр масофада жойлашган бўлади. Лазер нури туширилганида атомларнинг ўзаро таъсири туфайли шартли равишда 0 ва 1 деб қабул қилинган иккита ҳолатни белгилаш мумкин. Мазкур иккита ҳолат оралиғида юз берадиган тебранишлар моҳиятан вақтни ўлчаш имконини беради. Атомларнинг бири илмий тилда «вақт кўриқчиси» деб аталади. Соатларнинг «алюминий асосида», «цезий асосида» яратилган дейилишига ҳам сабаб шунда. Иккинчи заррача ёрдамида эса асбоб кўрсатадиган ўлчов бирликлари олинади.

Маълумот ўрнида айтиб ўтиш жоизки, «Quantum Logis Clock»дан олдин синов учун яратилган атом соат симоб зарралари асосида ишлаб чиқилганди. У ҳам Технологиялар ва стандартлар миллий институти ходимлари томонидан 2006 йили кенг жамоатчиликка тақдим этилган. Соат ўша пайтда мавжуд бўлган вақт ўлчовчи мосламалардан ҳам 5 баробар аниқроқ ишлаган. Янги ускуна эса аниқликда ундан-да 10 баробар устундир. Мутахассислар ундан физик қонунлар бўйича ўтказиладиган тадқиқотлар, атомли навигация (сув ва ҳаво кемалари қатнови)да, масалан, Жи-Пи-Эс (GPS) маълумотларига таянган ҳолда самолётларнинг кўниши пайтида фойдаланиш мумкинлигини таъкидлашмоқда.

Н.РУСТАМБЕКОВА тайёрлади.

2009 йилда Ангрен шаҳридаги 5-умумий ўрта таълим мактаби томонидан Усманиева Нозимахон Нодиржон қизига берилган U № 3971809 рақамли шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент ирригация ва мелиорация институти раҳбарияти ҳамда касаба уюшмаси кўмитаси, профессор-ўқитувчилар жамоаси «Чет эл фуқароларини ўқитиш» курси мудири, доцент Элеонора Хабибуллаевага турмуш ўртоғи, академик

Пўлат ҲАБИБУЛЛАЕВнинг вафоти муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши раҳбарияти ва жамоаси Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг академиги

Пўлат ҲАБИБУЛЛАЕВнинг вафоти муносабати билан унинг оила аъзоларига ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 23 январдаги ПҚ-573-сонли қарори, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 20 августдаги 409-сонли ҳамда 2002 йил 25 январдаги 33-сонли қарорлари ижросини таъминлаш мақсадида:

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 21 ноябрдаги 456-сонли қарори талаблари асосида, 2010—2011 ўқув йилида 1-синфга қабул қилинадиган ўқувчиларга ўқув қуроллари, кам таъминланган оилаларнинг 1—9-синфларида ўқийдиган фарзандларига қишки кийим-бошлар, касаллиги туфайли яқка тартибда уйда таълим олаётган ногирон болалар учун ўқув қуролларини харид қилиш учун тендер савдолари ўтказди. Тендер савдоларида ғолиб чикқан корхона ва ташкилотлар

РЎЙХАТИ

БОЛАЛАР КУРТКАСИ

- 1 SAPPFIR INVEST ELIT MCHJ
- 2 AZ ZAMAXSHARIY KTXF
- 3 ALOQA HAMKOR MCHJ
- 4 KASMIR LTD MCHJ
- 5 BARKAMOL ME'MOR MCHJ
- 6 NUTQIY XSICHF
- 7 SEVARA LYUKS SERVIS MCHJ
- 8 OLIS KOINOT MCHJ
- 9 AND EAST SERVIS MCHJ
- 10 ROHAT SAVDO SERVIS MCHJ
- 11 ORENA REKON AND MCHJ
- 12 KALINA LUX MCHJ
- 13 XO'JA OBOD MCHJ QOSHIDAGI ALPOMISH sport buyumlari ishlab chiqarish fabrikasi
- 14 KOMETA AND MCHJ
- 15 SATURN PLUS YUPITER MCHJ
- 16 TO'MARIS ELEGANT MCHJ
- 17 ZEVA TRADING SAVDO MCHJ
- 18 PANE LUX XF
- 19 IBRATLI TIKUVCHI XK
- 20 ISTAMBUL TEKS MCHJ
- 21 SEZGIN PLUS MCHJ
- 22 KAPITAL TA'MINOT SERVIS MCHJ
- 23 GOLDEN FANTAZY MCHJ
- 24 ШОИРА БОНУ -78 XF
- 25 NIHOL TA'MINOT MARKAZI XF

ЎСМИРЛАР КУРТКАСИ

- 1 SEZGIN PLUS MCHJ
- 2 HAMNAFAS HAMKOR MCHJ
- 3 KELAJAK XIZMAT TA'MIR QURILISH XK
- 4 KOMETA AND MCHJ
- 5 CHERNOBIL JAMA CHK
- 6 OLIS KOINOT MCHJ
- 7 FAYZLI SARDOR XK
- 8 SATURN PLUS YUPITER MCHJ
- 9 KALINA LUX MCHJ
- 10 SAPPFIR INVEST ELIT MCHJ
- 11 AGROMASHSTROYTORG SERVIS MCHJ
- 12 FLOUR OIL TECHNOLOGIES GROUP MCHJ
- 13 TO'MARIS ELEGANT MCHJ
- 14 ULUG'BAHAR KTF
- 15 XUSHBAXT ELEGANT XK
- 16 AND DUR XF
- 17 O'zbekiston nogironlar jamiyati Shahrixon tuman bo'limi qoshidagi SHAHRIXON SHUHRATI XK
- 18 ORZU ATTORLIK MCHJ
- 19 ZEVA TRADING SAVDO MCHJ
- 20 TILSIM BURG MCHJ
- 21 ISTAMBUL TEKS MCHJ
- 22 BEQASAM ICHSK
- 23 CHAROG'ON ZAMIN XK
- 24 ROHAT SAVDO SERVIS MCHJ
- 25 GOLDEN FANTAZY MCHJ
- 26 LOCHIN XSICHF
- 27 ARDUS MILLENIUM XK
- 28 ISHONCH IMKON HAMROH MCHJ
- 29 SHOH JAHONGIR MIRZO MCHJ
- 30 KAPITAL TA'MINOT SERVIS MCHJ
- 31 UMIDBAXSH IMKON XK
- 32 MAKS BIZNES MCHJ
- 33 PANE LUX XK
- 34 HYPTEX KKK
- 35 FAVORIT INTER SAVDO MCHJ
- 36 VODIY FAYZ BARAKA SANOAT SAVDO MCHJ
- 37 IQBOL KTXK
- 38 HUR FERUZ MCHJ

- 39 GUK AVANGARD KTXICHF
- 40 BARKAMOL OMINA LYUKS XK

БОЛАЛАР ПОЙАФЗАЛИ

- 1 KOSONSOY AL AZIZ MCHJ
- 2 MOVISTAR XK
- 3 INTER GIGANT SERVIS XK
- 4 FARSAF UNIT MCHJ
- 5 MUHAMMAD YUSUF XF
- 6 AZIZ LATIF XKTF
- 7 MEGA ALFA SANOAT MCHJ
- 8 YEVRIPA EKSPRESS MCHJ
- 9 SAVDO BROKER XK
- 10 SEUL-AND LUX MCHJ
- 11 SAMO LYUKS XK
- 12 WINKLER ICHK
- 13 HAMKOR DAVR XK
- 14 SANOAT MEROJ XK
- 15 GRETA SOFT TRADING MCHJ
- 16 MAKS SERVIS SAVDO MCHJ
- 17 SHUKUR SEHRI MCHJ
- 18 EZGULIKKA YO'L XK
- 19 SUDAYSI KTICHSF
- 20 TEKST PLAST KTSICHF

ЎСМИРЛАР ПОЙАФЗАЛИ

- 1 O'RIKZOR QUVONCHI XK
- 2 XIZMAT GARANT ELIT XK
- 3 INTER GIGANT SERVIS XK
- 4 ISHONCH IMKON HAMROH MCHJ
- 5 AZIZ LATIF XKTF
- 6 FARSAF UNIT MCHJ
- 7 SANJANA LYUKS XK
- 8 AS SAIDISLIM SAVDO XK
- 9 MAFTUN SAVDO RIVOJ XK
- 10 WINKLER ICHK
- 11 SANOAT EKSTRA MCHJ
- 12 AGROMASHSRTOYORG SERVIS MCHJ
- 13 FAYZ AKBAR AZIZ XK
- 14 NUR RAVSHAN MCHJ
- 15 SANOAT MEROJ XK
- 16 FLOUR OIL TECHNOLOGIES GROUP MCHJ
- 17 SAVDO ATLAS XK
- 18 ROHATBAXSH MEZON MCHJ
- 19 YEVRIPA EKSPRESS MCHJ
- 20 SHUKUR SEHRI MCHJ
- 21 MUHAMMAD YUSUF XF
- 22 QO'QON POYAFZALI OAJ
- 23 KOMM MCHJ
- 24 TEKST PLAST KTSICHF
- 25 GRETA SOFT TRADING MCHJ
- 26 SEUL-AND LUX MCHJ
- 27 MAKS SERVIS SAVDO MCHJ
- 28 YANGI ZAMON IQBOL XK
- 29 SAYAR SAVDO LYUKS XK
- 30 SHOHONA ELIT SERVIS XK

БОЛАЛАР ҚАЛПОФИ ВА ҚЎЛҚОПИ

- 1 YULDUZ LTD MCHJ
- 2 UNIVERSAL SERVIS ZET MCHJ
- 3 DUR-TEX SERVIS MCHJ
- 4 PRESS SYA MCHJ
- 5 GEFRES KK
- 6 NARGIZ FAYZ ISHONCH MCHJ
- 7 ZEVA TRADING SAVDO
- 8 KAPITAL TA'MINOT SERVIS MCHJ

- 9 SANOAT KUCHI MCHJ
- 10 NAVRO'Z-PTK MCHJ

ЎСМИРЛАР ҚАЛПОФИ ВА ҚЎЛҚОПИ

- 1 UNIVERSAL SERVIS ZET MCHJ
- 2 YULDUZ LTD MCHJ
- 3 ABUZARXON XF
- 4 JAMIL PLUS MCHJ
- 5 AGROMASHSTROYTORG SERVIS MCHJ
- 6 DUR-TEX SERVIS MCHJ
- 7 TADBIR MCHJ
- 8 NAFIS TEXTIL MCHJ
- 9 GEFRES KK
- 10 TIIM SIRIUS MCHJ
- 11 ZEVA TRADING SAVDO MCHJ
- 12 KAPITAL TA'MINOT SERVIS MCHJ
- 13 ULUG'-SUH XF

ЎҚУВЧИЛАР СУМКАСИ

- 1 ORZU ATTORLIK MCHJ
- 2 PARPI OTA XKTF
- 3 MADINA-97 XKTF
- 4 TEMUR SALTANATI XF
- 5 ATIRGUL G'UNCHASI ICHSK
- 6 ALOQA HAMKOR MCHJ
- 7 MILANO MILLENIUM XK
- 8 SHARQ YULDUZI MCHJ
- 9 IBRAT MCHJ
- 10 MADINABONU BARAKA TIKUVCHI XF
- 11 MPIYA XSICHK
- 12 XO'JA OBOD MCHJ
- 13 INOQ XKTSICHF
- 14 HUR FERUZ MCHJ
- 15 CHIN SHARQ XK
- 16 VISOL NUR ICHK
- 17 CHIN ILHOM XICHK
- 18 ШОХ АҚБАР XSICHF
- 19 ORZU OSIYO OPTIMA MCHJ
- 20 SAG'BON TIKUVCHI ELIT MCHJ

ЎҚУВ ҚУРОЛЛАРИ

РАСМ ДАФТАРИ

- 1 O'ZBEKISTON NASHRIYOT-MATBAA JODIY UYI

ОДДИЙ ҚАЛАМ

- 1 GRAND MASTER GROUP MCHJ

РАНГЛИ ҚАЛАМ

- 1 GRAND MASTER GROUP MCHJ

ЕЛИМ

- 1 MALRUSIMPEX MCHJ

ЎЧИРФИЧ-ЛАСТИК

- 1 VIP UNIVERSAL XK

АКВАРЕЛ БЎЁФИ

- 1 MALRUSIMPEX MCHJ

ПЕНАЛ

- 1 XO'JA OBOD MCHJ

ПЛАСТИЛИН

- 1 KERAMIKA-KVADRAT MCHJ

РУЧКА

- 1 VIP UNIVERSAL XK

ДАФТАР

- 1 O'ZBEKISTON NASHRIYOT-MATBAA JODIY UYI

- 2 YANGIYO'L POLIGRAF SERVIS MCHJ

РАНГЛИ ҚОФОЗ ТЎПЛАМИ

- 1 FAZOGIR-PRINT MCHJ

ИККИНЧИ БОСҚИЧ МУСОБАҚАЛАРИ ЯКУНЛАНДИ

«Universiada—2010»

Бир неча йилдан буён олий ўқув юртлири талабалари ўртасида ўтказиб келинаётган «Универсиада» спорт ўйинлари ёш авлодни юртга муҳаббат ва садоқат руҳида тарбиялаш, уларнинг орасида соғлом турмуш тарзини шакллантиришда муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда.

Мазкур мусобақаларнинг бу йилги финал босқичи Андижон вилоятида бўлиб ўтади. Шу муносабат билан 13—15 январь кунлари Фарғона вилоятидаги олий ўқув юртлири талабалари «Универсиада—2010» спорт ўйинларининг 2-босқич беллашувларида ўзаро куч синашдилар.

2-босқич спорт ўйинларининг очилиш маросими Тошкент ахборот технологиялари университетининг Фарғона вилоят филиалида бўлиб ўтди. Тадбирда мусобақа

ташкилий кўмитаси раиси, Фарғона давлат университети ректори, профессор М. Аҳмедов сўз олиб, Президентимиз ташаббуси билан жорий этилган уч босқичли тизим — «Умид ниҳоллари», «Баркамол авлод» ва «Универсиада» спорт ўйинларининг аҳамиятига тўхталди. Кўмита раиси 2-босқич иштирокчиларини табриклаб, уларга омад тилади.

Шундан сўнг беллашувларга старт берилиб, талабалар спортнинг 15 тури бўйича беллашув-

ларга киришдилар. Мусобақалар ТАТУ, ФарДУ, ФаРПИ, Олимпия захиралари спорт коллежи спорт заллари, очиқ майдонлари ҳамда Фарғона шаҳридаги «Дельфин» сузиш ҳавзасида бўлиб ўтди.

Беллашувларда Фарғона давлат университети жамоаси муваффақиятли иштирок этиб, умумжамоа ҳисобида фахрли 1-ўринни қўлга киритди. Бу ютуқларда қўл түпи, теннис, белбоғли кураш бўйича университет шарафини ҳимоя қилган талабаларнинг ҳиссаси катта бўлганини алоҳида таъкидлаш лозим. Уларга устозлик қилган Ойбек Парпиев, Бурҳон Олимов, Икромжон Йўлдошев, Адхамжон Маҳмудалиев синга-

ри ўқитувчи ва мурабийлар номи ҳам эътироф этишга арзийди. 2 ва 3-ўринлар эса ФаРПИ ҳамда ҚўқонДПИ жамоаларига насиб этди.

Мазкур босқич мусобақалари Андижон вилоятида бўлиб ўтадиган «Универсиада — 2010» спорт ўйинларининг якуний, республика босқичида иштирок этадиган вилоят терма жамоасини шакллантиришда муҳим босқич вазифасини ўтади. Эндиликда улар «Универсиада — 2010» мусобақаларида вилоятдаги олий ўқув юртлири шарафини муносиб ҳимоя қиладилар, деган умиддамиз.

Баҳодиржон ШОКИРОВ

Фарғона вилояти

Sport darvozasi

РОБИЊОНИНГ ИЛК ГОЛИ

Бразилиялик иқтидорли футболчи Робиньо Европадаги «юриш»лариға қисқача танаффус ясаб, она Ватаниға йўл олганидан мухлисларнинг хабари бор. У айна кез ижара асосида фаолият юритаётган «Сантос» клуби таркибидаги дастлабки голини нишонлашға улгурди, деб маълумот берди «Рейтерс» ахборот агентлиги.

Дам олиш куни «Сан-Паулу»ға қарши кечган учрашувда сафарда ўйнаётганиға қарамай, Робиньонинг янги жамоадошлари 2:1 ҳисобида зафар қучди. Хужумчи 58-дақиқага захира ўриндигида учрашувни қузатди ва ниҳоят майдонга тушиб, 85-дақиқада

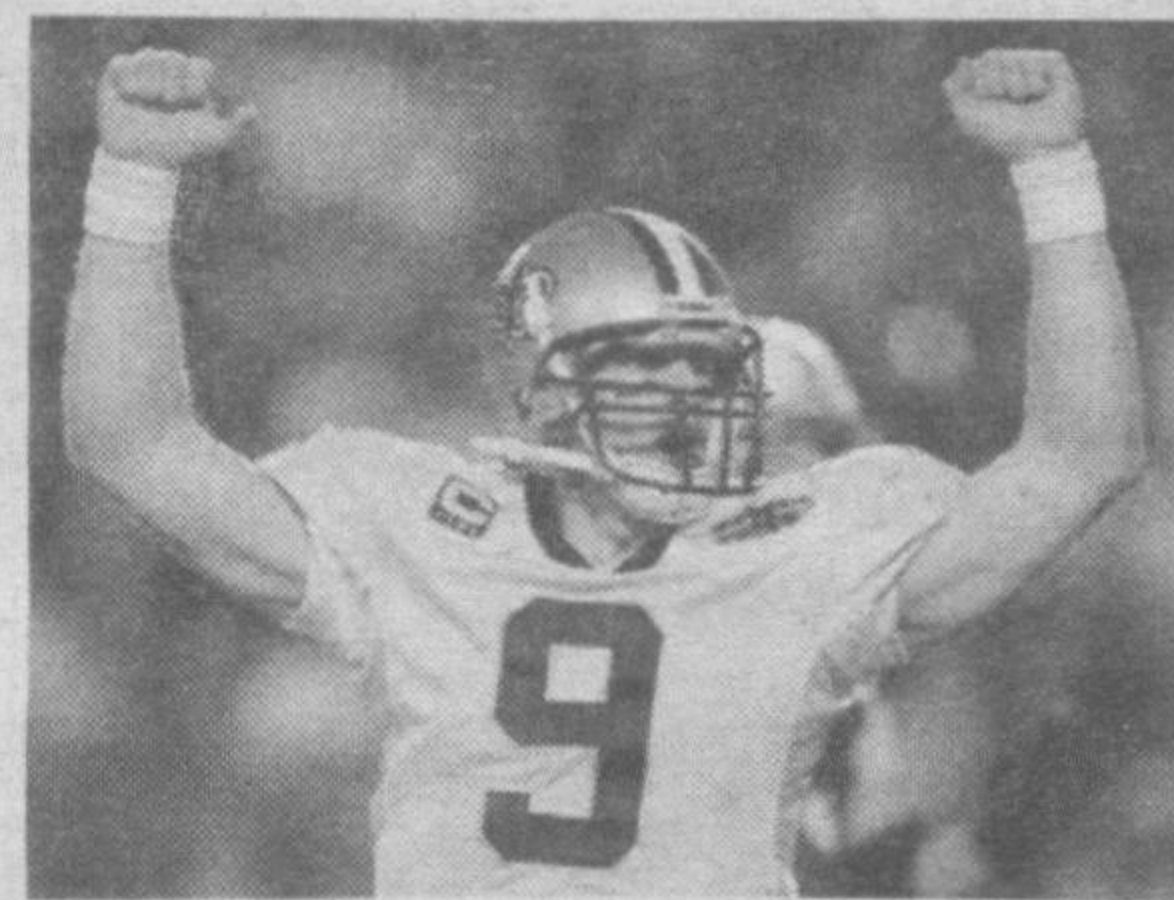

«Сантос»ға галаба инъом этган муҳим голға муаллифлик қилди. Айтиб ўтиш керакки, мазкур матч Сан-Паулу штатиға тегишли чемпионат доирасида ўтказилди. Унда «Сантос» Рибеяро Претонинг «Ботафого» (Рио-де-Жанейронинг «Ботафого») клуби билан адаштирманг) жамоаси билан бирга, биринчи ва иккинчи ўринни банд этиб турибди. Робиньонинг трансфериға оид ҳуқуқлар ҳозирда Англиянинг «Манчестер Сити» клубиға тегишли. «Сантос» билан эса олти ойлик шартнома тузилган.

СУПЕРКУБОК СОҲИБИ МАЪЛУМ

Майами шаҳрида бейсбол бўйича кечган «Super Bowl XLIV» (Миллий бейсбол лигаси суперкубоги (NFL)) баҳсида икки жамоа «Нью-Орлеан Сэйнтс» ва «Индианаполис Колтс» жамолари ўзаро куч синашди.

Муросасиз тарзда ўтган финал учрашувида нью-орлеанликлар рақиблари устидан ишонарли галабани қўлга киритди, ҳисоб — 31:17. Суперкубок баҳси кенг жамоатчилик эътибориға ўнлаб дунё телеканаллари орқали тўғридан-тўғри узатилди. Ўйиннинг энг ҳаяжонли ва ҳал қилувчи палласи ҳисоб 24:17 бўлганида қайд этилди: «Колтс» жамоасининг квотербеки Пэйтон Мэннинг томонидан берилган ноаниқ зарба индианаполисликларнинг барча умидларини чиппакка чиқарди. Ҳакамнинг финал ҳушгаги чалинишиға уч дақиқа қолганида, «Сэйнтс» корнербеки Трэйси Портер томонидан Мэннингға етказиб берилган тачдаун амалда ўйиниға нуқта қўйди. Учрашувнинг энг яхши ўйинчиси деб «Сэйнтс» аъзоси Дрю Брис топилди, у ўз сафдошларига 32 маротаба аниқ түп етказиб берган. «Сэйнтс» бунга қадар икки бор (1970, 2006 йиллар) мазкур юксак унвонни қўлга киритганди.

ЯКУН ВА КЎЗ ЁШЛАР

Дунёнинг энг кучли сумочиларидан бири, йоқодзун Асасерю (ҳақиқий исми Долгорсурэн Дагвадорж) профессионал спорт оламидаги фаолиятини якунлади. Бунга асосий сабаб спортчининг кўча муштаклашувига аралашиб қолгани бўлди, деб ёзди «Рейтерс» ахборот агентлиги.

Асасерю маст ҳолатда тартибузарликлар содир қилган. Токионинг гавжум кўчаларидан бирида юз берган воқеикдаги барча айб айнан спортчиға «юкланди». Чемпион 4 февраль куни ўтказилган матбуот анжуманида жамоатчиликдан кечирим сўради ва бундан буёғиға спортда қолишнинг иложи йўқлигини тушунтириб, фаолиятини якунлаганини маълум қилди.

16 январь куни 29 ёшли сумочи тунги клуб раҳбари билан муштаклашиб, бурнини синдирганди. У 2007 йили ҳам ишқибозлар эътиборини ўзига тортган: ўшанда Асасерю ҳакамни сотиб олганликда айбланганди.

ЮРТ ХИЗМАТИГА ШАЙ

Юнусобод туманидаги 250-мактаб қошида очилган ҳарбий спорт синфларида ёш курсантлар машғулотларда спорт турларини ўрганиш билан бирга, келажакда руҳан ва жисмонан соғлом, иродали аскар бўлишға интиломқдалар.

Ёш курсантларни комил инсон қилиб тарбиялаш мақсадида мактаб жамоаси ва фуқаро муҳофазаси институти ходимлари ҳамкорликда фавқуллодда вазиятларға тайёрлаш ва ўзини бошқариш қоидалари, атрофдагиларға ёрдам бериш усулларини ўргатиш бора-сида амалий машғулотлар ўтказишди.

Машғулот даврида қизиқарли маъруза, мультимедиа дастурлар ҳамда видеолардан унумли фойдаланилди. Бу эса ёш курсантларда ватанпарварлик, бурчға садоқат, ҳушёрлик ва огоҳлик туйғуларини оширди.

Мактабда турли спорт мусобақалари ташкил этилиб, ҳамкор ташкилотлар, мудофаа вазирилик вакиллари ва фахрийлари билан учрашувлар уюштириб келинмоқда.

Мамлакатимизда 2010 йилнинг

«Баркамол авлод йили» деб эълон қилинганлиги муносабати билан мактабда тарбияланаётган

йигит-қизларни соғлом ва баркамол этиб тарбиялашға алоҳида эътибор қаратилиб, аниқ чора-тадбирлар амалға оширилмоқда.

Назokat САИДХОнова, Фуқаро муҳофазаси институти ўқитувчиси

Айна кунларда ёнгин ҳавфсизлиги хизмати ходимлари томонидан жойларда аҳоли ўртасида ёнгин ҳавфсизлиги қонун-қоидаларини тушунтириш ва уларға риоя қилиш бўйича учрашувлар ташкиллаштирилмоқда. Бундан ташқари, ОАВ орқали ҳам тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилапти. Амалға оширилаётган тадбирлардан кўзланган мақсад эса аҳоли ўртасида ёнгинға қарши курашни кучайтириш ва унинг олдини олишға жалб қилишдир. «Тилсиз ёв» билан курашиш ёнгин ҳавфсизлиги хизмати ходимлари вазифаси бўлиши билан бирга, унинг олдини олиш ҳар бир фуқаронинг бурчидир.

Шу боис аҳолининг қуйидаги ёнгин ҳавфсизлиги қоидаларига риоя қилиши мақсадға мувофиқ:

ОЛДИНИ ОЛИШ БАРТАРАФ ЭТИШДАН КЎРА ОСОН

— очиқ алангадан фойдаланаётганда эҳтиёткорлик чораларини кўриш;

— электр ва газ асбобларини доим соз ҳолда тутиш ва носоз ҳолда қўлбола тайёрланган электр ва газ асбобларидан фойдаланмаслик;

— доим белгиланган жойларда чекиш.

Бу қоидаларға амал қилиш билан мол-мулкимиз, ўзимиз ва яқин кимиларимизнинг ҳаётини асраб қолган бўламиз.

01 билан баробарлиги, уларни ўйнаш оқиба-тида болалар орасида юз бераётган кўнгилсизликларни айтиб беринг. Бу фарзандингизнинг эҳтиёткор бўлишиға туртки бўлади.

Кундалик турмушимизда содир бўлаётган ёнгинларни таҳлил қилар эканмиз, аксарият ҳолатларда бундай ҳодисалар фуқароларнинг бепарволиги натижасида келиб чиқаётганлиги маълум бўлади. Кўпчилик фуқаролар уйларида электр тизимини ўзлари билганча ҳавфсизлик қоидаларига риоя қилмай таъмирлайдилар, бу билан эса ўзларини хатарға қўядилар. Худди шундай ҳолатларни корхона ва ташкилотларда

ҳам учратиш мумкин. Баъзи бир беғамроқ уй бекалари эса газ плитасини ёнган ҳолда қолдириб, ёнгин сабабчиси бўлиб қолмоқдалар.

Ёнгин нафақат уй қурилмалари ва жиҳозларини кулға айлантиради, балки кўплаб инсонлар ҳаёти, саломатлигиға таҳдид солиб, бир умрга мажруҳға айлантиради ҳам. Бу каби ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида биз Ёнгин ҳавфсизлиги бўлими ходимлари маҳалла фаоллари ва барча хонадон эгаларини огоҳликка чақирамиз. Зеро, ёнгин чиққан ҳолатда мудҳиш вазиятнинг бартараф этишдан кўра ҳавфнинг олдини олган осон.

Тоҳир НАЗАРОВ, 12-ҳарбийлаштирилган ёнгин ҳавфсизлиги отряди смена бошлиғи, капитан

«ЖЧ—2010» ЭНДИ БИЗСИЗ ЎТМАЙДИ

бунинг сабабчиси — Равшан Эрматов бугун жаҳон нигоҳида!

(Япония). Лайнсменлар орасида эса Эрон, БАА, Хитой, Сингапур, Япония ва Жанубий Корея давлати вакиллари номлари кўрсатилган.

Равшан Эрматов Африканинг жанубига йўл олган малакали бош ҳакамлар орасида иккинчи энг ёш мутахассис экани ҳам эътиборга молик. Энг қизиги, у айрим футболчилардан ҳам ёшроқ: 32 ёшда!

Дастлабки ўй-фикрлар таъсирида ёзилган хабарни яқунлашдан олдин бир ҳақиқатни таъкид-

лаш ўринлидир. Эрматов билан боғлиқ навбатдаги истагимиз фақат битта бўлади: қани энди унинг бригадаси мундиал финалини бошқарса! Эҳтимол бундайин хоҳиш миллионлаб ўзбек футбол ихлосмандларининг кўнглидан аллақачон кечган бўлса керак. Керакли маррани беҳато “нишон”га олган ўзбек ўғлонига “ЖЧ—2010”да ҳам омад ёр бўлишини тилаймиз!

Зоҳиджон ХОЛОВ

Хушxabар тез тарқалади. Эсингизда бўлса, газетамизнинг ортда қолган йилдаги энг сўнги сонида Равшан Эрматов билан уюштирилган суҳбатни эътиборингизга ҳавола қилгандик. Очиғи, ана шундан сўнг 22 январь кунини интиқлик ва ҳаяжон билан кутдик. Аммо маълум сабабларга кўра, мундиалга борувчи ҳакамлар номини аниқлаш тадбири 5 февраль кунига сурилгач, диққатимиз икки карра ортди. Ва ниҳоят... ҳаммаси биз истагандай бўлиб чиқди!

Футбол бўйича халқаро тоифадаги ҳакам, ФИФА рефериси Равшан Эрматов жорий йили Жанубий Африка Республикаси (ЖАР)да ўтказиладиган жаҳон чемпионатини бошқариш ҳуқуқини берувчи гувоҳнома эгасига айланди! Шу тариқа футбол жамоамизга орзулигича қолиб келаётган чўққини ўзбек ҳаками биринчи бўлиб ишғол қилган ҳолда тарих зарварақларига муҳрланди.

Швейцариянинг Цюрих шаҳрида бўлиб ўтган йирик анжуманда жами 28та мамлакатнинг 30 нафар бош ҳаками испаниялик Анхель Мария Вильяр Лён раҳбарлигида саралаб олинди. Мазкур ҳакамлар бригадаси ЖАРда ўтказиладиган мундиални ташкил этувчи 64та ўйинни навбатма-навбат бошқариб боришади.

Энг қувонарлиси, умидли ўзбек рефериси билан биргаликда “қора қитъа”га яна бир ўзбекистонлик ҳакам — Рафаэл Илёсов ҳам йўл олиши маълум бўлди. Фақат Р.Илёсов бош ҳакамимизга ён чизикларда ёрдамчилик қилади. Равшан Эрматовнинг иккинчи лайнсмени эса қирғизистонлик Баҳодир Кўчқоровдир.

Очиғи, Р.Эрматов бошқарадиган ўйинларда майдонда тўп сураётган асосий фигуралар — икки жамоа бир четда қолиб, ҳамюртларимизга ишқибозлик қилиб кетмасак бўлгани. Бундай улкан муваффақиятдан хабар топган миллий терма жамоамиз мутасаддилари ва футболчилар илҳомланган, ўз кучи ва шижоатига нисбатан ишонч ҳисларини туйган бўлишса, ажаб эмас.

Қитъамизнинг икки карра тенгсиз ҳаками деб топилган, дунё бўйича 14-ўринда кўрсатилган Равшан Эрматов катта футбол байрамигача бир қатор халқаро ўйинларни бошқаради ва ФИФАнинг ўқув-тренингларида иштирок этиб билим ва тажрибаларини мустаҳкамлайди ҳамда 11 июнь кунини бошланадиган жаҳон биринчилигига муносиб тайёргарлик кўради.

Ўзбек бош ҳакамидан ташқари, Осидан яна уч нафар рефери танлаб олинди. Булар: 40 ёшли Халил Иброҳим ал-Ҳамдий (Саудия Арабистони), 44 ёшли Субҳиддин Муҳд Солих (Малайзия) ва 38 ёшли Юичи Нишимура

2010-yil — Barkamol avlod yili

Қарши ахборот технологиялари касб-ҳунар коллежиде етти мутахассислик бўйича 900 нафардан ортиқ ўқувчи таҳсил олмақда.

Коллеж синф хоналари компьютер ва техник

воситалар билан жиҳозланган. Бу ёшларнинг билим ва кўникмаларни эгаллашига кўмаклашмоқда.

Суратларда: коллеж ҳаётидан лавҳалар.

Шомурод Шаропов (ЎЗА) олган суратлар.

<p>Ma'rifat</p> <p>ТА'СИС ЕТУВЧИЛАР: O'zbekiston Xalq ta'limi vazirligi, O'zbekiston Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, O'zbekiston Ta'lim va fan xodimlari kasaba uyushmasi Markaziy Kengashi.</p>	<p>Bosh muharrir vazifasini vaqtincha bajaruvchi: Bahodir JOVLIYEV</p> <p>Tahrir hay'ati: Rustam AHLIDINOV, Jumanazar BEKNAZAROV, Xurshid DO'STMUHAMMEDOV, Akmal ISLOMOV (mas'ul kotib), Mahmuda MURZAYEVA, Elshod NABIYEV, Husan NISHONOV (bosh muharrir o'rinbosari), Abdusamat RAHIMOV, Nurlan USMONOV (bosh muharrir o'rinbosari), "Uchitel' Uzbekistana"), Aleksey CHUKARIN (mas'ul kotib, "Uchitel' Uzbekistana"), Sa'dulla HAKIMOV</p>	<p>Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida № 0067 raqam bilan ro'yxatga olingan.</p> <p>INDEKS: 149, 150. G-122. Tiraji 46517. Hajmi 8 bosma taboq. Ofset usulida bosilgan, qog'oz bichimi A-3.</p> <p>Navbatchi muharrir: Oybuvi OCHILOVA. Navbatchi: Behzod FAZLIDDINOV.</p>	<p>«Ma'rifat»dan materiallarni ko'chirib bosish tahririyat ruxsati bilan amalga oshirilishi shart. Tahririyatga yuborilgan materiallar muallifga qaytarilmaydi. belgisi ostida reklama materiallari beriladi.</p> <p>MANZILIMIZ: 100083, Toshkent, Matbuotchilar ko'chasi, 32.</p> <p>E-mail: info@marifat.uz Web-site: www.marifat.uz</p> <p>TELEFONLAR: mas'ul kotib—233-99-15, umumiy o'rta va maktabgacha ta'lim yangiliklari bo'limi — 236-53-16, fan, oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yangiliklari bo'limi — 236-54-03, adabiyot, madaniyat, kasaba uyushmalari hayoti yangiliklari bo'limi — 236-54-26, ma'naviyat va maktabdan tashqari ta'lim yangiliklari bo'limi — 236-54-23, siyosat, xalqaro hayot va sport yangiliklari bo'limi — 236-55-58, reklama va marketing bo'limi — 233-42-92(faks), 236-54-17.</p>	<p>Bahosi sotuvda erkin narxda</p> <p>Dizaynerlar Liliya BINASHEVA, Malohat TOSHOVA.</p> <p>«Sharq» nashriyot-matbaa aksionerlik kompaniyasi bosmaxonasi.</p> <p>Korxonaning manzili: «Buyuk Turon» ko'chasi, 41-uy</p> <p>Bosishga topshirish vaqti — 21.00. Topshirildi — 22.30 ЎЗА якуни — 21.00</p>
--	---	--	--	---